

культура

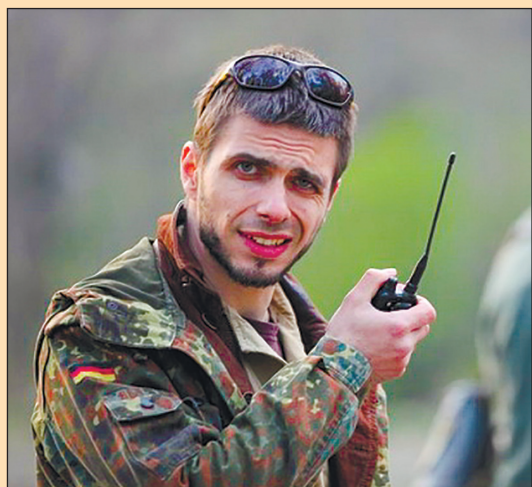

ISSN 2519-4429

13 січня 2017 р.

і життя

Ідентифікація з Україною

стор. 7

Креативна бібліотека

стор. 8–9

Платформа для новацій

стор. 11

Благословення Різдвяної зірки!

стор. 4–6

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

актуально

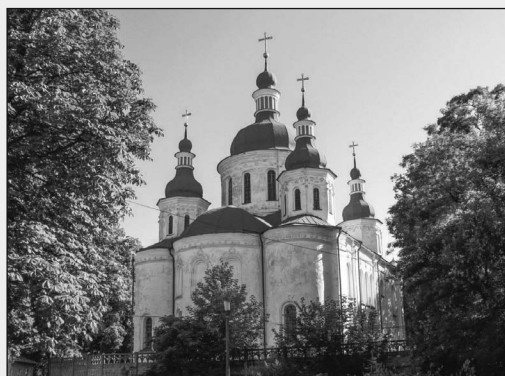
ПОПОВНЕННЯ РЕЕСТРУ ПАМ'ЯТОК

Уперше за два останні роки наказами Міністерства культури (від 06.12.2016 № 1162 та 16.12.2016 № 1198) до Державного реєстру нерухомих пам'яток України занесені 537 об'єктів культурної спадщини за категорією місцевого значення.

До переліку увійшли: 33 об'єкти культурної спадщини у м. Києві, 469 об'єктів культурної спадщини у Дніпропетровській області, 3 об'єкти культурної спадщини в Одеській області, 3 об'єкти культурної спадщини в Харківській області, 3 об'єкти культурної спадщини у Полтавській області, 17 об'єктів культурної спадщини в Сумській області, 7 об'єктів культурної спадщини у Хмельницькій області, по 1 об'єкту культурної спадщини у Львівській та Херсонській областях.

Серед об'єктів, внесених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення, – такі пам'ятні споруди, як Будинок барона Штейнгеля XIX століття (м. Київ, вул. Ярославів Вал, 1), Будинок родини Сікорських 1904 року (м. Київ, вул. Ярославів Вал, 15-Б), Будинок іподрому (м. Київ, вул. Суворова, 9), вілла Кароля Дзядона Дзелінського 1903 року (м. Львів, вул. І. Котляревського, 47) та інші історичні пам'ятки.

Нагадаємо, що у вересні цього року Уряд схвалив розроблений Міністерством культури України проект Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України» (14.09.2016 № 626), що дозволило впорядкувати процедуру занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Кирилівська церква

На сьогодні Експертною комісією з розгляду питань занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України схвалено рішення та скеровано відповідні рекомендації Міністерству культури про занесення до Реєстру понад 1500 пам'яток за статусом місцевого значення та понад 150 – за статусом національного, які наразі перебувають у стані технічного доопрацювання з боку суб'єктів звернення.

Також на сьогодні Міністерством культури підготовано та спрямовано на погодження в установленому порядку до зацікавлених органів влади проект Постанови Кабінету Міністрів України «Про занесення об'єктів культурної спадщини національного значення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України». Документ передбачає внесення цілої низки об'єктів культурної спадщини до Реєстру за категорією національного значення. А саме – будівлі Національного заповідника «Софія Київська», серед яких собор Святої Софії (XI століття), Кирилівська церква (XII століття), Андріївська церква (XVIII століття), Будинок митрополита (XVI століття), інші архітектурні та історичні пам'ятки Заповідника.

Мінкультури опрацьовує питання звернення фондів Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького на наявність раритетних видань.

За інформацією керівництва Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького (наказ Галереї від 09.11.2016 № 162), результати проведення звернення музейних предметів групи зберігання рукописів та стародруків відділу Галереї «Музей мистецтва староукраїнської книги», фонду Кириличні стародруки (Кр) показали, що не виявлено 95 інвентарних позицій, а у фонді Рукописи (Р) – не виявлено 2 рукописи.

Міністерство культури України стурбоване ситуацією. Однак вважаємо, що до завершення повного звернення фондів відділу робити висновки про відсутність музейних предметів передчасно. Метою звернення наявності предметів із фондово-обліковою документацією музею є контроль за станом ведення основних облікових документів та встановлення відповідності фактичної наявності предметів, ідентифікаційних ознак та стану їх збереженості даним основних облікових документів.

На сьогодні Львівська національна галерея мистецтв імені Б. Г. Возницького повне звернення не завершила. Окрім того, Міністерство культури опрацьовує питання створення робочої групи для надання методичної допомоги в проведенні звернення у Львівській національній галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького.

У 2016 році було відновлено роботу Експертно-фондової комісії Міністерства культури України, яка є постійним консультативно-дорадчим органом для надання рекомендацій та пропозицій з питань обліку та зберігання музейних предметів і музейних колекцій Музейного фонду України.

За рішенням засідання Експертно-фондової комісії, Мінкультури було рекомендовано звернутися до музеїв та заповідників сфери управління відомства, які не надали матеріали щодо проведення звернення, в тому числі до Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького, із проханням надати у трьохмісячний термін підсумкові матеріали звернення для подальшого їх опрацювання.

Зазначену пропозицію Експертно-фондової комісії було враховано в роботі Мінкультури та направлено відповідні листи до зазначених закладів сфери управ-

Звірення фондів

ління відомства. Відповідно до звернення Міністерства культури (лист від 05.12.2016 № 4692/10–3/13–16), матеріали щодо проведення звернення Львівська національна галерея мистецтв імені Б. Г. Возницького має подати до 1 березня 2017 року.

Порядок проведення звернення наявності пам'яток державної частини Музейного фонду України з фондово-обліковою документацією (музеї та заповідники системи Мінкультури) та складання підсумкового акта і додатків до нього – затверджено наказом Міністерства культури і мистецтв України від 29.10.2003 р. № 681 «Про проведення повного звернення наявності пам'яток державної частини Музейного фонду України з фондово-обліковою документацією» на виконання п. 6 Постанови Верховної Ради України від 12.09.2002 р. № 140–IV «Про інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання законів України «Про природно-заповідний фонд України» і «Про охорону культурної спадщини» та Постанови Верховної Ради України від 28.11.2006 р. № 384–V «Про посилення охоронних заходів щодо збереження культурних цінностей».

Підтримати патріотизм дітей

Міністерство культури спільно з ГО «Золоті леви Чорної сотні» долучилося до організації святкових заходів для юних жителів районного центру Станиця Луганська Луганської області.

Діти переглянули новорічну програму в Національному цирку України, відвідали Алею Героїв Небесної сотні, де запалили свічки пам'яті.

До програми перебування також було включено відвідини головної ялинки України на Софійській площі, де триває новорічно-різдвяний ярмарок.

Як розповів голова ГО «Золоті леви Чорної сотні» Тарас Мацюк, подібні заходи для молоді Станиці Луганської організовують уже третій рік поспіль.

«Все, що ми робимо, має єдину мету – об'єднати країну, довести: Україна – єдина, – каже Тарас Мацюк. – Спілкуючись із цими дітьми, розумієш, наскільки вони сильні та нескорені духом. На наших очах змінюється свідомість і ставлення молодого покоління до Украї-

ни. Повертаючись із таких поїздок, діти вносять нове, живе, українське у буденне життя свого міста».

Він також зазначив, що зараз вкрай необхідно оточувати увагою цих юнаків і дівчат, котрі в силу обставин вимушено відокремлені від своїх од-

нолітків, але проявляють великий патріотизм та любов до України.

«Ми маємо надихати цих дітей. Плекаючи їхню довіру, ми плекаємо і майбутнє України, – зазначив міністр культури Євген Нищук. – Пізнання власної країни, дивовижного світу мистецтва є дуже важливим для дітей, які бачили війну. Необхідно підтримати їх та показати, що держава і суспільство дбає про їхні долі та створює рівні можливості розвитку і спілкування».

Мистецькою програмою у Києві мандрівка дітей зі Станиці Луганської тільки розпочалась, далі вони вирушать на зимовий відпочинок до селища Воловець Закарпатської області.

За матеріалами прес-служби Мінкультури

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

■ НОВІТНІ ФОРМИ ЦІКАВІ МОЛОДІ

10 січня в МЦКМ «Жовтневий палац» Національний заслужений академічний український народний хор України імені Г. Г. Верьовки вперше презентував велику святкову концертну програму «Різдво іде по світу».

Концерт сповнений оригінального виконання етнічно-фольклорних композицій у поєднанні з вокально-хореографічними сценами, в яких легендарний колектив вдало синтезує народні мотиви із сучасними прийомами композиторського задуму та аранжування.

Під час концерту прозвучав легендарний «Щедрик» Миколи Леонтовича, а також найвідоміші та найкращі різдвяні пісні інших народів світу. Виступ супроводжувався сучасними декораціями та відеоефектами, що створювало неповторну атмосферу різдвяного дива.

«Славновісний Національний заслужений академічний народний хор України імені Григорія Верьовки є одним з українських символів-брендів, певним обличчям української традиційної культури вже впродовж багатьох років. Попри всі часи і системи, він демонстрував правдиве й автентичне українське мистецтво».

Цей колектив сьогодні представляє новітні форми мистецького виконання та потужні зміни творчого пошуку. Можна сміливо говорити, що в колективі відбувається ребрендинг, – розповідь міністр культури Євген Нищук про свої враження від представленої нової святкової програми Хору імені Г. Верьовки. – Майстерність наших легендарних національних колективів залишається на дуже високому творчому рівні, проте зараз їх треба сучасно презентувати, щоб до наявної когорти шанувальників їхньої творчості долучився і молодий глядач та відчув у собі ту глибинну традицію, яку уособлюють у собі Хор Верьовки, Капела бандуристів, ансамбль Вірського та інші.

Дуже втішно, що колективи відгукуються і шукають ці форми, знаходять нові композиції, оновлюють костюми. Ще одним важливим кроком стало оновлення програм – вони стають багатокультурними і несуть у собі і кримськотатарську традицію, і традиції різних національних меншин, які проживають в Україні, – румунську, молдавську, польську тощо, але залишаються глибоко українськими, демонструють національну глибину, яка увібрала в себе регіональну різноманітність».

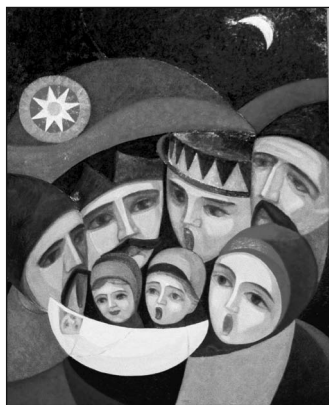
Прес-служба Мінкультури

Надії на радісні зміни

Світлана СОКОЛОВА

Такі відчуття доносять до глядача експонати Всеукраїнської різдвяної виставки, розгорнутої у столичному Будинку художника.

Підбиваючи підсумки діяльності Національної спілки художників України у 2016 році, експозиція знайомить із понад чотири сотнями художніх робіт різноманітних жанрів та стилів. Свої твори представили відомі майстри образотворчості – харків'яни Юрій Вінтаєв, Віктор Ковтун, Віктор Чаус;

 Ю. Вінтаєв.
 «Ой, радуйся, земле...»

одесити Анатолій Горбенко, Сергій Лозовський, Петро Нагуляк; кияни Василь Андріяшко, Віра Барінова-Кулеба, Іва Павельчук, Олексій Петренко; закарпатці Андрій Іванчо, Золтан Мичка та багато інших. Водночас заявили про себе і чимало молодих митців.

Але впадає в око спільна риса: всі роботи об'єднує позитивний настрій, що додає оптимізму у нелегкі для України часи. Аби підняти дух глядача, художники звертають

Л. Литвін. «Зима на селі»

Для Людмили Туркевич «КіЖ» – орієнтир

його увагу на дивовижні традиції і звичаї нашого народу, стародавні міфи та легенди, а також вічні біблійні теми. Це звернення до витоків запевняє кожного гостя: народ, на снажений славною минущиною, який живе у гармонії із чудовою природою рідної землі й бере від неї сили, – непереборний. Зрозуміло, що твори сповнюють гостей Будинку художника вірою у кращий прийдешній день.

Під час відкриття Всеукраїнської різдвяної виставки урочисто нагородили лауреатів премій імені Катерини Білокур (за видатні твори традиційного народного мистецтва) та Михайла Дергуса (в галузі образотворчого мистецтва – живопис, графіка) 2016 року. Лауреатами премії імені Катерини Білокур визначено подружжя з Києва: Тетяну Колечко – за дві серії гарячої емалі: «Українські мотиви» («Символи щастя», «Обрядова магія», «Ворожка», «Натюрморт з глеком») і «Святкові» («Різдвяна мелодія», «Вербна неділя», «Перший сніг», «До схід сонця») та Сергія Колечка – за серії гарячої емалі «Скіфська доба» та «Українська міфологія».

Премію імені Михайла Дергуса у номінації «Живопис» отримав Роман Петрук (м. Луцьк) – за живописну серію творів «Портрети сучасників»: «Микола Стороженко. Вознесіння», «Спас Нерукотворний», «Свята рівноапостольна княгиня Ольга» та інші.

М. Галенко. «Закохані»

Нагороду в номінації «Графіка» отримала Тетяна Животкова (м. Київ) – за серію робіт у техніці акварелі «Прохорівські враження»: «Сині двері», «Кукурудза», Cabbage.

Перший заступник міністра культури України Світлана Фоменко подякувала художникам за творчий внесок в українське мистецтво у 2016 році та вручила премії лауреатам. «Подобається, що твори та митці – з різних регіонів України, є автори як молоді, так і досвідчені. І кожен бачить одні й ті ж самі речі по-іншому, як наприклад, різдвяні мотиви, – сказала Світлана Фоменко. – Міністерство підтримує виставку. Нам вдалося провести відповідну постанову Кабінету Міністрів, отож вже із 2017 року премії у галузі культури і мистецтва стають унормованими, складатимуть 20 тисяч гривень. Таку суму не

соромно вручити митцю за роботу».

Роман Петрук охарактеризував свій портрет матері, який мені чимось нагадав стародавню ікону. Вразило, що особливо виразно змальоване обличчя. Художник пояснив задум: «Твір виконав у техніці олійного живопису у поєднанні фактур, які відповідають за почуття. Я із «синьою» Волині, де багато водойм – озер, ставків, тому мені дуже близька холодна гама, а також містичний колорит, пов'язаний із моєю рідною землею. Не пройшли безслідно для моєї творчості і враження родом з дитинства: молитва у храмі, свічки та відповідний колорит».

А взагалі я малюю портрети рідних і близьких мені по духу людей».

Художниця Людмила Туркевич поділилася враженнями:

«Виставка дуже різнопланова. Мене надихають роботи, в яких є український колорит. Ми маємо свій дух – сильний, могутній – प्रतिставляти силам, які намагаються його придушити. І цю місію здійснюють твори, в яких передано цей дух. Народ, котрий має такі багаті витoki, що змальовано, заслуговує на повагу».

Людмила Туркевич також зауважила, що із задоволенням читає «Культуру і життя», яка висвітлює культуру України. Для неї як для митця важливо, що газета орієнтує, де яка демонструється виставка.

Сподіваємося, що часопис став корисним не лише пані Людмилі. У новому році будемо робити все можливе, аби бути цікавими нашим читачам. Залишайтеся з нами!

Фото авторки та Віктора ПОПОВА

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

■ НА КОЛЯДУ – В ЗОНУ АТО

Мистецькі колективи Львівщини колядують в зоні АТО. На свято Різдва Христового фольклорний колектив Жовківського району «Джерела Розточчя» вирушив до міста Краматорська Донецької області, – повідомила заступник директора департаменту з питань культури, національностей та релігій Мирослава Туркало.

9 січня жовківські митці колядують разом із донецькими творчими колективами, а 10-ого – «Джерела Розточчя» дарують святковий настрій воїнам на передовій. Із 12 до 16 січня вертеп із Перемишлянського району виступає в Пісках, Авдіївці, Щасті та Станиці Луганській.

■ «ДОРОГА ДО РІЗДВА»

У Першому театрі відбувся прем'єрний показ вистави «Дорога до Різдва» режисерки Ольги Гапи.

...Дві сестрички – Даринка та Настуня – готуються до святкування. Даринка вчить колядки і збирається до шопки, а Настуня поспішає на шопінг. Даринка намагається перекопати сестру піти з нею, але їй це не вдається і сестрички сваряться. Раптом стається диво – з'являється Ангел, який допомагає Даринці разом з Настунею потрапити у час, коли народився Спаситель... У подорожі сестричок чекають перешкоди і дивовижні герої. Чим завершиться історія дізнайтеся, завітавши на виставу Першого театру.

■ У ФІЛАРМОНІЇ – «ПОРИ РОКУ»

У Львівській обласній філармонії в рамках різдвяного музичного циклу відбувся концерт «Пори року» Вівальді та П'яццоллі. «Пори року 4+4» – ексклюзивний проект від Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова».

Концерт відбувся за участю провідного соліста та концертмейстера Одеського національного симфонічного оркестру Євгена Костицького (скрипка), який представив творчість Антоніо Вівальді та Астора П'яццоллі.

Музична експресія видатного аргентинця та вишукана гармонія італійського генія зустрілися в одній програмі і презентували найкраще з європейського та світового мистецтва.

Надія ПАСТЕРНАК

У Львові пройшов XI фестиваль «Спалах різдвяної зірки», який нагадав про справжні витоки традиції виготовлення різдвяних зірок.

Без цього дійства важко уявити Різдвяні свята у Львові. Уже одинадцятий рік поспіль святкова, різнобарвна колона колядників крокує центром міста з яскравими, колоритними і величезними зірками. Цей похід супроводжується народними музиками, різноманітними ансамблями, які виконують колядки, виступами вертепів. Святкова колона збирається біля Домініканського собору і прямує вулицями міста до площі Ринок, де колядує мерові Львова, далі йде вулицями до фігури Богородиці, біля якої звучить коляда про Діву Марію, і, пройшовши проспектом Свободи, зупиняється біля центральної ялинки, де продовжується святкування.

Кожного року спеціально до цього дійства виготовляється «своя» зірка. За час існування фестивалю львів'яни створили колекцію зірок – «Пори року», «Вифлеємська», «Євро 2012» і десятки інших. У часи Революції Гідності зірдарі зробили зірку «Патріотичну» й повезли її до Києва на Майдан. У пам'ять про Героїв Революції Гідності було створено зірку, оздоблену сотнями свічок, у центрі якої – глобус – як свідчення, що слава про україн-

ських героїв облетіла увесь світ. Минулого року святкову колону прикрашала центральна «Звізда миру». Ще одна зірка була присвячена Рокові Божого милосердя. Одинадцятий фестиваль «Спалах різдвяної зірки» прикрасила й очолила зірка товариства «Надсяння»,

до якого входять мешканці Галичини, котрі були насильно виселені з українських сіл на берегах Сяну.

Кожного року фестиваль відображає якісь важливі події, які відбувалися за цей час. Цього разу галичани хотіли зацентувати увагу на українсько-польських відносинах, на становищі українців у Польщі, яке там стало погіршуватися. Зрештою, саме звідти, із села Мацьковичі біля Перемишля, і походить тра-

Звізди пливуть над гуртом...

Я почав учитися цього ремесла ще шестирічним хлопцем».

Головною окрасою цьогорічного фестивалю стала зірка Надсяння, виготовлена гуртом зірдарів із товариства «Надсяння». У її центральній частині зображена емблема товариства, на якій журавель лине через Сян до рідних земель. Промені зірки огортає барвиста українська вишивка.

«До яскравого сузір'я різдвяних зірок цього року долучилася ще одна – товариства «Надсяння». Вона народна, українська, орнаментована нашою вишивкою, – наголосив під час виступу голова товариства «Надсяння» Володимир Серета. – Вона має своє коріння у селі Мацьковичі біля Перемишля. Одне село, але якби усі села були такими в

діція колядування із великими, яскравими зірками. Її відновили у Львові брати Петро та Богдан Новаки, вихідці із цього славного українського села, які нині живуть у селищі Дубляни біля Львова. «У Надсянні всі такі зірки виготовляють, – каже Богдан Новак. –

Україні, повірте, вона б сьогодні була інакшою...

Це село, яке зараз поза межами нашої держави, дало багато славних традицій, із цього села вийшло багато славних людей: веселитись відомий диригент Степан Турчак, знаний науковець, професор, лауреат

у місті лева

■ «ГУЦУЛИ В ДОРОЗІ»

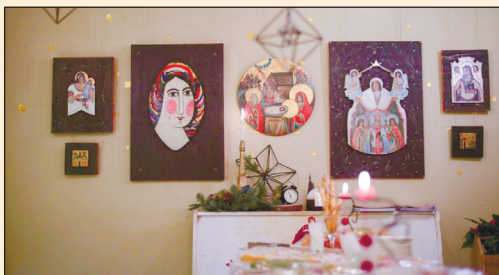

У кав'ярні-галереї «Штука» експонується виставка Кароля Коссака «Гуцули в дорозі». Кароль Коссак (1896–1975) – польський графік і живописець, життя якого було тісно пов'язане зі Львовом. На виставці представлені роботи із однойменної серії листівок, виданої 1939 року львівським видавництвом «Атлас».

У більшості сюжетів зустрічаємо не лише гірських мешканців, але і їхніх перших помічників, проникливий опис яких знаходимо у Станіслава Вінченца: «Де гуцул, там і кінь. Нема гуцула, не було би ніколи людини у горах, у чорних пущах і золотих верхах полонинських, якби не кінь...» Основна техніка – акварель, у сюжетах переважають зображення коней, вершників, пейзажі, сцени з життя гуцулів.

■ ПРИСВЯЧЕНО РІЗДВЯНИМ ТРАДИЦІЯМ

Львівська свічкова мануфактура вже другий рік поспіль організовує виставки львівських митців.

Цього року свої роботи презентувала Уляна Нищук, відома львівська художниця, авторка низки персональних виставок та учасниця понад 20 експозицій у рідному місті та в Києві.

На різдвяній виставці у Львівській свічковій мануфактурі художниця представила авторські ікони, виконані з використанням різних матеріалів: дошка, левкас, темпера, акрил, золочення. Виставку також приурочено Адвенту. Однією з найвідоміших традицій, що стосуються цього періоду Різдяного посту, є «віночок Адвенту» – вінок із ялинкових гілок, у який вплетені чотири свічки. У першу неділю запалюється одна свічка, у другу – дві і так далі...

■ У МІСТІ – ФОЛЬКЛОРНІ КОЛЕКТИВИ

Уже вдруге на Львівському ярмарку проводиться Міжнародний різдвяний фестиваль. На Старий Новий рік на сцені біля головної міської ялинки виступають фольклорні колективи з Польщі та Білорусі, а також популярні українські етно-групи. Фестиваль стартує 13 січня виступом оркестру Національної гвардії України за участю вокальної формації «Аверс». У програмі: польські та білоруські гості – колективи «Покоління» та «Гуда» – представляють автентичні колядки своїх країн, а українські різдвяні співанки в різноманітних музичних обробках виконують театр пісні «Горличка», етно-групи «Пашко Band, «Коралі» та Joryj Kloc.

державної премії Володимир Перхач, родини Грицевичів, Бардахівських, Посік... У цьому селі формувалася могутня клітинка нашої української нації. А в цілому, Надсяння – це землі по обидва боки ріки Сян. Із Сяном пов'язані такі давні руські міста, як Перемишль, Ярослав... У їхній історії золотими літерами викарбувані імена київських князів – Володимира Великого, Ярослава Мудрого... Маємо чим пишатися.

Традиції нашої землі ми продовжуємо тут. Надсянці – це галичани. Це ті, кому судилося народитися на західних околицях Галицької землі. Ми – невіддільна частка цього краю, Львівщини й України. Ми депортовані у 1944–46 роках, а потім – і в 1947-ому році акцією «Вісла». Але ми є на своїй, українській землі, і робимо все, щоб ця земля процвітала в майбутньому. Ми сподіваємося, що наша гарна, тендітна надсянська зізда гідно ввілється у це велике сузір'я різдвяних зізд.

Ідея фестивалю «Спалах різдвяної зірки» народилася у Музеї

народної архітектури і побуту «Шевченківський гай», а поштовхом до проведення заходу була зізда народного майстра Володимира Шагали, яка зберігається у його фондах. Особливого змісту фестиваль набув, коли до нього долучилися народні майстри – брати Новаки.

Вони продовжили і вдосконалили цю традицію, виготовляючи зізди діаметром два, два з половиною і три метри, а на одній осі – по дві-три зізди. Одну з таких великих зізд і продемонстрували львів'янам та гостям цього року.

Наукові співробітники Музею народної архітектури та побуту і народні майстри впродовж кількох років проводили семінари, майстер-класи. Ця справа об'єднала багатьох людей, різних за фахом, але з єдиним бажанням – підтримати та відновити дав-

кілька років тому проводили майстер-класи з виготовлення зізд і в Сімферополі. Там теж колядували з такими святковими символами. Зараз, на жаль, ні...

Ці зізди-красуні розсипають своє світло не лише у містах і селах України. Вони вже завойовують світ. У 2011 році львівські зіздарі були задіяні у величавій церемонії встановлення новорічної ялинки у Ватикані. Красою цих зізд у столиці світового християнства захоплювалися делегати з усього світу, представники Ватикану, Папа Бенедикт XVI. Цього року львівські зіздарі побували на відкритті новорічної ялинки у польському місті Вроцлаві, де теж ними захоплювалися поляки і туристи з різних куточків світу.

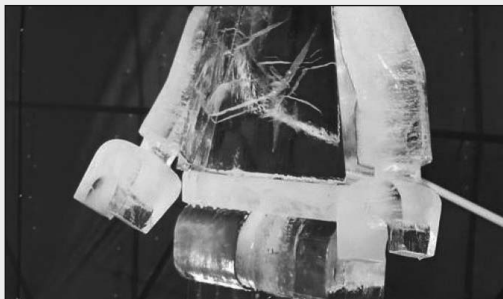
До організації свята і традиції виготовлення різдвяної зізди у Львові долучається все більше людей, громадських організацій, навчальних закладів і центрів дитячої творчості. Їх перелік зайняв би чимало місця. Найактивніших учасників свята й майстрів посвячують у зіздарі. Цьогорічний урочистий хід закінчився саме такою церемонією. Найменшим зіздарем став шестирічний Вітя Хвостіков із Маріуполя. Він уже більше року живе у Львові. Його сім'я, що переїхала сюди, цікавиться українськими традиціями, залучає до них свого маленького сина. Вітя упродовж кількох годин, не побоявшись п'ятнадцятиградусного морозу, пробув на святі зі своєю маленькою зіздою, яку виготовив власноруч, і отримав почесне звання «Зіздар». А свято продовжувалося виступами вертепів і колядуванням. Зрештою, коляда у Львові звучатиме аж до Стрітєння Господнього.

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

■ КОНКУРС ЛЬДОВИХ СКУЛЬПТУР

У середині січня у Львові традиційно відбувається конкурс крижаної скульптури: шестеро скульпторів на площі біля головної міської ялинки створюють неймовірні витвори з криги, надихаючись сюжетами, образами та ритмами українських колядок та щедрівок.

Працюючи над крижаними фігурами, митці стараються передати дух, який несуть ці різдвяні сюжети-образи, – в об'ємних композиціях із льоду, який теж має свої неймовірні особливості.

■ У КАТЕДРІ – ПОЛЬСЬКІ КОЛЯДКИ

На Старий Новий рік у Латинській катедрі, що на площі Ринок проходить конкурс польських колядок «Бог ся рождає». Захід відбувається за підтримки фонду «Даймо Надію» від гурту Moja Rodzina, що завітає з Польщі. Організатори дійства – парафія митрополічної базилики Успіння Пресвятої Діви Марії у Львові та «Видавництво Святого Павла» (отці паулісти).

Концерт проводиться під патронатом митрополита Львівського РКЦ Мечислава Мокшицького та генерального консула РП у Львові Веслава Мазура.

■ «СТАТУЯ СВОБОДИ»

У січневих планах – офіційне відкриття відреставрованої скульптурної композиції «Ощадність. Рільництво. Промисловість» біля пам'ятника Т. Шевченкові. Ініціатором реставрації виступив Університет банківської справи. Наприкінці 2015 року студенти цього університету спільно зі студентами Львівського національного аграрного університету та студентами Львівської політехніки провели благодійний захід «Аукціон надій», метою якого став збір коштів на реставрацію скульптурної групи «Рільництво. Ощадність. Промисловість». У Львові її називають «статуєю Свободи».

Із краю п'яти Січей

Надія ПАСТЕРНАК

У Львові побувала делегація юних художників і школярів із Нікополя. Гості презентували свій козацький край у виставковому центрі «Експо-Південний» та знайомилися з архітектурою, культурою і традиціями Галичини.

Така співпраця юних нікопольців та львів'ян розпочалася завдяки народному артисту України, актору Першого українського театру для дітей та юнацтва і дитячому письменнику Сергієві Кустову та кандидату філософських наук, доценту і громадській діячці Нікопольщини Антоніні Іванівні Косих. Сергій Кустов написав книгу з оповіданнями про цей козацький край, батьківщину п'яти Січей «Козаки, сполом!», а проілюстрували її юні художники з Нікополя.

їни. Тема – козацтво, Скіфія, історичні витоки, а це і наш нікопольський ярмарок, нікопольські плавні. Діти відображають культуру нашого краю і таким чином розвивають любов до рідної землі.

Ми також працюємо з глиною, виліплюємо, випалюємо, декоруємо. Це дуже древнє і забуте ремесло нашого краю. Відроджуємо його і бачимо, що в дітей є великий інтерес до цього. Ми привезли до Льво-

частували присутніх своїми пряниками. А ще вони подарували юним львів'янам свої керамічні вироби і шматки нікопольської глини – щоб діти вдома ліпили самі.

На святі гості побачили львівську традицію святкування Миколая. Для них відкриттям було те, що святий ходить не сам, а з «почтом» – Ангеликами і веселим Чортиком, який нагадує дітям про всі їхні провини і дарує різки. Цього разу багатьом дісталося за те, що задовго сидять за комп'ютерами. І дорослим перепало – за розтринькування часу в соціальних мережах. Не один отримав від Чортика різочку і суворе попередження. Попри це, усі разом задушевно колядували, гості навчилися співати популярну галицьку пісню «Ой, хто-хто Миколая любить...»

Це був четвертий, передостанній день гостювання нікопольців у Львові. Їхній графік тут був надзвичайно щільний, адже вдень вони презентували свій край на виставці, потім мали екскурсії по Львову, відвідували Львівську оперу та

Драматичний театр імені Марії Заньковецької.

«Враження надзвичайні, – каже гостя з Нікополя, одинадцятикласниця Дарія Коваленко. – Ми побачили багато цікавих архітектурних споруд. Коли ідеш по вулиці, дивишся – в тебе з'являється натхнення, хочеться щось творити. Опера – це щось неймовірне! Ми були на балеті «Лебедине озеро».

«Дуже радію, що відбулося таке поєднання наших міст, – ділиться ще одна гостя з Нікополя Валерія Аржаухіна. – Я теж дуже вражена архітектурою, бо настільки елегантних і точних будівель ніде не бачила. Опера – це така міць, що я не можу описати її словами... Львів дуже гарне місто, спокійне і водночас натхненне. Приходь ввечері додому – і хочеться малювати...»

«Така поїздка дуже розвиває дітей, – каже мама Валерії Ірина Аржаухіна, яка теж приїхала з делегацією. – Моя донька малювала ілюстрації до книжки Сергія Кустова і дуже рада, що побачила Львів. Місто справді надихає тих дітей, котрі цікавляться мистецтвом, мають намір далі навчатися у мистецьких закладах.

Вони бачать тут справжню красу, давню архітектуру, якої у нас нема. Велике враження справили на них зустрічі у Спілці художників та у Спілці письменників. А ще вони відчули тут тепло людських душ. Думаю, що наберуться його і понесуть далі».

На фото: гості з Нікополя на святі Миколая
 Фото Йосипа МАРУХНЯКА

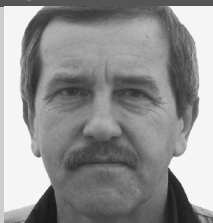
Книга з дитячими малюнками вийшла дуже вдалою, авторів запросили відвідати Львів.

«Я викладаю образотворче мистецтво в середній школі і в арт-майстерні «Африка», – розповідає керівник делегації Тетяна Максимчук. – Антоніна Іванівна запросила моїх учнів взяти участь в ілюструванні книги. Цей проект підтримала наша міська влада, й ось ми приїхали до вашого міста, щоб показати, що у нас вийшло спільного. На Нікопольщині проходить Всеукраїнський конкурс малюнка «Країна п'яти Січей». У ньому беруть участь діти з усієї Укра-

ва зразки своїх робіт, демонструємо їх на виставці, також проводимо майстер-класи із ліплення з глини, львів'яни охоче беруть у них участь. А ще ми привезли свої медові нікопольські пряники, а на виставці влаштуємо майстер-класи з їх розпису».

Скуштувати цей смачний пряник авторка цих рядків мала нагоду під час свята Миколая в обласному благодійному центрі «Серце матері», куди були запрошені нікопольські гості. Звичайно, вони отримали подарунки від святого Миколая, роль якого виконував Сергій Кустов, і самі

редактор
Сергій ЛАЩЕНКО

ідентичність

■ ІМ'Я ПАТРІОТА – НА НАЦІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

Колегія Мінкультури рекомендувала Національній музичній академії України присвоїти Великому залу академії ім'я Василя Сліпака.

Відбулося засідання Колегії під головуванням міністра культури Євгена Нищука. Розглядалося питання присвоєння імені Василя Сліпака Великому залу Національної академії України імені П. Чайковського, ініційоване народними депутатами України.

З інформацією з цього питання перед членами Колегії виступив народний депутат України Ігор Мосійчук. Він відзначив, що Василь Сліпак мав великі творчі здобутки та досягнення, а також визнання на міжнародному рівні, але після початку війни в Україні залишив Паризьку національну оперу і приїхав захищати рідну землю.

«Ми вважаємо, що належним вшануванням його пам'яті мала би бути названа на його честь Велика зала Національної музичної академії України, де молоді митці здобувають знання і стають продовжувачами справи великого українця Василя Сліпака, що став прикладом українського духу і звияти для всього світу», – сказав Ігор Мосійчук.

Міністр культури Євген Нищук висловив цілковиту підтримку ініціативи народних депутатів України щодо присвоєння імені великого патріота Василя Сліпака Великому залу провідного мистецького навчального закладу України, який готує майбутніх митців та музикантів.

«Василь Сліпак навчався вокальному мистецтву у Львові, представляв високий таланти України на найбільших сценах Європи, а після початку війни поїхав захищати свою Батьківщину та віддав за цю боротьбу найдорожче, що він мав, – життя. Він – приклад для наслідування», – сказав Євген Нищук.

Прозвучала думка про те, що ім'я цього великого українця має бути винесене на масштабний національний рівень. Саме через це виникла ідея присвоїти його ім'я Великому залу академії. Адже вона є базою, де молоді митці оволодівають своєю майстерністю, і вони мають знати, хто такий Василь Сліпак, ім'я якого носить студія, де вони навчаються.

Представники Добровольчого українського корпусу «Правий сектор», які також були присутні на засіданні Колегії, наголосили, що ініціатива щодо присвоєння імені важлива – як для мистецької сфери, так і для патріотичного виховання молоді.

Заслухавши виступ Ігоря Мосійчука, а також думку запрошеного на засідання ректора Національної академії України імені П. Чайковського Володимира Рожка, Колегія ухвалила рішення рекомендувати академії присвоїти Великому залу ім'я Василя Ярославовича Сліпака. За особистий героїзм українського оперного співака, соліста Паризької національної опери, волонтера, учасника бойових дій на Сході України, кавалера ордена «За мужність» I ступеня, за відвагу, проявлену в боях за територіальну цілісність України, та його вагомий творчий доробок на сценах оперних театрів Європи.

Прес-служба Міністерства культури України

Війна та зміцнення нації

Сергій ЛАЩЕНКО

Війна забрала і забирає багато наших сил. Однак не варто змальовувати ситуацію в країні лише в темних барвах, адже у горнілі війни кристалізується нація.

На Майдані наприкінці 2013 року здавалося: семимильними кроками підемо в Європу. Не вийшло, ми суттєво пригальмували свій хід. Однак у горнілі війни зміцнюється нація – це головне. Наведу лише кілька прикладів того, як учорашні «східняки» настільки змінили свої «установки», що вже можуть бути добрим прикладом для решти українців. Навіть вести за собою!

«ВЧИТИСЯ НА ПРИЧИНАХ ВІЙНИ...»

Ларіон Павлюк – із Луганська. Точніше, в Луганську пройшла його юність, дитинство ж своє він провів на Сахаліні. Попри все, Ларіон – людина проукраїнська. Після відомих подій твердо зробив свій вибір на користь України. І судження у нього цілком зрілі.

«Міф про якусь окремішність Донбасу є елементом окупаційної спецоперації, – каже він. – Львів, Херсон, Харків – всі ці регіони мають свої особливості. Але це не означає, що там є якась критична маса відмінностей. Питання в тому, що ми маємо будувати державний стрижень, який повинен міцно зціплювати єдність на основі громадянської ідентифікації...»

А ось що пише хлопець про свою участь в АТО: «На Донбасі я воював у спеціальному підрозділі. Шкодою не за тим, що воював, а за тим, що воював мало. Я реалізував себе не просто як військовий, а як громадянин із власними сталими переконаннями. Нам доведеться багато вчитись на причини війни, пережити потім її рани так само, як ми переживали голодомор і репресії».

Видно, що Ларіон багато думав над тим, що треба робити. У нього є своє бачення визволення шахтарського краю: «Я хо-

Євген Шляхтін

Ларіон Павлюк

тів би, щоб в Україні були створені і працювали структури, які би примушували антиукраїнські елементи, на кшталт «Мотороли» і йому подібних, боятись заходити в ліфти, в під'їзди та взагалі ступати на нашу землю. Бо тепер війна, а це вороги...» Ось такі свідомі люди, як

Пасіонарні подруги – Олена Шунькіна, Романія Горбач та Анна Дерев'яно

з'ясувалося, жили у найсхіднішому обласному центрі – Луганську.

Нещодавно дізнався, що кримчани, які майже три роки тому виїхали до Львова, тепер зустрічають на свята учнів із Донбасу. І так щиро розповідають їм про Галичину (про історію, архітектуру і навіть про Бандеру!), що юні донеччани їм вірять більше, ніж повірили би львів'янам. Навіть не здається, що українська політична нація може формуватися у такому прискореному темпі, та ще й під час війни... Виявляється, може.

«МИ Є В УКРАЇНІ»

Є чудова газета для переселенців з такою назвою, яка багато чого може розповісти. Дізнався про неї завдяки зустрічам у веганському кафе в Києві, заснованому україномовними донеччанами. Власники проводять зустрічі із земляками, які дають добрі результати. В один з вечорів я із задоволенням слухав цікаві виступи Романа Губи, Олени Шунькіної, Романії Горбач, Анни Дерев'яно. А з газети дізнався про людей, які своєю позицією руйнують стереотипи про нібито безнадійно зросійщених «донецьких». Вистачає там і геро-

їв. Скажімо, Євгеній Шляхтін зі Стаханова провів чимало часу в полоні у бойовиків. До речі, його виводили з робочого кабінету загорнутим у прапор України. Бо знали, що співчував Майдану.

Євгеній пізніше описав своє перебування у катівні: «На столі розкладені кийки, плоскогубці, ножі та скальпелі. У кутку закривавлений стілець із ланцюгом... Нічого мене не запитували. Просто знущалися і били. Погрожували розстрілом, прогном по мінних полях. Потім знову лупцювали кийками. Навмисне били по голові. Тієї ночі мені зламали пальці...» Тепер Євгеній живе в Одесі. Чоловік пише: «До Одеси я перевіз своїх батьків, знайшов цікаву роботу. Але найголовніше – зустрів багато чудових людей!»

Про це й Олена Шунькіна розповідала. Мовляв, її найкращі друзі – з Криму, Львова та Івано-Франківська. І так у багатьох. Родина Писаревих із Донецька тепер живе у Хмельницькому. Розмовляють українською, вдягають вишиванки. Відвідують клуб «Разом», який об'єднав внутрішньо

переміщених осіб з усіх регіонів країни, а веде його переселенка з Луганська.

Змінила війна і 30-літню Юлю Яригіну з Краматорська. З двома доньками вона вже більше двох років живе у Львові. Є співзасновницею громадської організації «Україна – шлях єдності». Захоплюється фотографією. Навчилася писати проекти, вигравати гранти, допомагати людям.

Не лише в умовах Західної України переселенці здатні зробити «цивілізаційний ривок». Багато добрих справ робить Центр молодіжних ініціатив «Тотем» у Херсоні. Є проекти зі зміцнення національної ідентичності.

В Сумах організація «Калинове гроно» поживила роботу завдяки біженцям зі Слов'янська. Сумчани почали створювати групи взаємодопомоги. Для пенсіонерів започаткували «Клуб вихідного дня».

А тепер зверніть увагу на згадані прізвища: Шляхтін, Писарев, Беглов, Яригіна, Афанасьєва... Хтось із Сахаліну, хтось з Уралу, хтось із зросійщеного Донбасу. Під час війни це не має жодного значення. Люди вже не хочуть експериментів із «руським миром» і все більше ідентифікують себе з Україною та українством.

редактор
Тетяна ЧЕРЕП-ПЕРОГАНИЧ

цікаві зустрічі

«Бібліотека – місце «живого спілкування»

■ АБИ ЧИТАЛЬНИ НЕ ЗАКРИВАЛИСЯ...

– Коли Ви працювали директором Бібліотеки імені Реріха, то зарекомендували себе не тільки як талановитий керівник, а і як хороший піар-менеджер. На Вашу думку, що треба українським книгозбірням для того, аби двері читальних залів не закривалися для відвідувачів?

Бачити, що відбувається в культпросторі, адаптувати наявні тренди до традиційної бібліотечної роботи, застосовувати бібліотечний менеджмент, використовувати сучасні маркетингові інструменти та соціальні медіа для просування послуг, показувати людям переваги відвідування бібліотек. І коли кажуть: «А що ті бібліотеки можуть?», я завжди відповідаю: «Дуже багато!» Починаючи від задоволення потреб людини в інформації і закінчуючи організацією культурного дозвілля. Сьогодні підвищується соціальна значущість бібліотек як закладів некомерційного характеру, що надають полікультурні послуги широким верствам населення.

– До речі, Бібліотека імені Реріха не так давно стала кращою бібліотекою в Україні. У цьому немала і Ваша заслуга. Якими кроками колектив закладу йшов до перемоги?

– Уточню: краща публічна, бо попередю нас – краща університетська. А кроки – навіть не знаю... У нашому районі всі 17 бібліотек працюють за власними цільовими проектами. Проект, за яким вже 2 роки працює бібліотека імені Реріха, має назву «Фактор війни. Мислення про майбутнє». Це бачення того, що і як можуть робити бібліотеки в час, коли Українська Держава складає тривалий екзамен на витримку.

Реалізація проекту відбувається за чотирма напрямками, до організації яких долучаються відомі письменники, громадські та культурні діячі, учасники Майдану, війни на Сході країни, волонтери тощо. «Українська література. Час війни»: презентація, популяризація, стимуляція читання жанру новітньої української фронтової, окопної літератури та військової репортажистики; презентації книжок, які художньо фіксують та осмислюють події від осені 2013-ого й донині, тобто літературне проговорення, прописування й прочитання становлення новітньої Української Держави.

«Давати легше, ніж просити» – це волонтерські активності (збір допомоги переселенцям, співпраця з Волонтерським центром для переселенців «Фролівська, 9/11», збір і передача україномовних книжок на Схід, допомога пораненим бійцям у госпіталі) та залучення волонтерського досвіду для ініціювання на місцях процесів трансформації суспільної свідомості. «Бібліотека – координатор соціальних смислів» – трансформація бібліотечного простору задля цілеспрямованого залучення користувачів до національно-патріотичного руху; залучення культурного капіталу творчих осіб як м'якої сили задля конструктивної протидії ворожій пропаганді тощо.

Вона метка, завзята, енергійна, щира і цілеспрямована. У неї завжди дуже багато планів і бажань, які Іванна Щербина, директор Центральної бібліотечної системи Солом'янського району міста Києва, успішно втілює в життя.

Народилася в селі Поляниці Болехівської міської ради (Івано-Франківська область). Батько – військовослужбовець, мама – домогосподарка. Іванна ж закінчила Інститут менеджменту Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв за спеціальністю «Менеджер соціокультурної сфери». У бібліотечну професію прийшла в 2008 році. Саме про справу, яка стала значною частиною її життя, ми і поговорили.

– Нещодавно Ви очолили ЦБС Солом'янського району міста Києва. У час, коли, за статистикою, читацький інтерес до книг не на високому рівні, Ви взяли саме за бібліотечну справу. Чому? І з чого вже на новій посаді розпочали свою роботу?

– Насправді, бібліотечна справа сьогодні суспільством недооцінена. І проблема не стільки в невисокому читацькому інтересі, як у тому, що потрібно систематично перепрограмувати суспільну думку про бібліотеки: з комплексу меншвартості та малої потреби на впевненість у наших можливостях щось змінювати. Важливо розуміти, що сьогодні, у складні для нашої країни часи, при грамотному використанні бібліотечних технологій бібліотеки – як публічні громадські заклади – мають велику спроможність об'єднувати людей, сприяти культурному розвитку та соціальному порозумінню, протистояти агресії засобами культурного продукування.

Усі часи мають свої тренди, та, окрім книжки, нічого кращого для розвитку особистості світ ще не вигадав. Люди сьогодні читають, просто змінюються підходи, форми. У більшості людей, особливо у молоді, сьогодні кліпове мис-

лення, навкруги величезні обсяги інформації, а бібліотеки – це своєрідні навігатори у пошуку потрібного...

До речі, одним із моїх пріоритетів у роботі є створення умов для підвищення престижності читання, формування у людей смаку на якісну літературу. Тому і розпочала з того, що лежить на поверхні, – за останні два роки у країні з'явилося багато нових авторів, цікавих книжок, тож потрібно, щоб люди про них знали, говорили, хотіли читати. Ми започаткували систематичні презентації новинки у бібліотеках району, спільно з Творчим об'єднанням дитячих авторів Київського відділення Спілки письменників України провели для наймолодших читачів уже дві масштабні акції: 1–2 вересня «Письменник кличе на урок» (початок нового навчального року у бібліотеках) та до Дня вчителя «Письменник з мого Букваря» – зустрічі з авторами, твори яких діти вивчають у початковій школі.

Спільно з Фондацією Дарини Жолдак запустили пілотний проект «Як приборкати Книжкозавра», перший етап якого закінчився напередодні свята Миколая – і підсумком стало стимулювання дітей до читання через поповнення бібліотечних фондів якісною дитячою літературою. Нещодавно стартував ще один, уже більш молодіжний проект, – «Різдвяний комплімент від письменника» – зустрічі-презентації, складовою яких є благодійність. Для дорослих започаткували «Видавничий челендж» – Дні видавництва у бібліотеках. Уже відбулись марафони-презентації видав-

ництв «Кальварія», «Фонтан казок», «Нора Друк», «ТаТи-Шо», у найближчих планах – «Український пріоритет» та інші.

– Проблеми галузі. Про них не можна не говорити: що найбільше турбує, які, на Ваш погляд, питання у бібліотечній сфері вимагають найшвидшого вирішення?

– Проблеми є. Бібліотеки потребують комплексних організаційних, структурних і технологічних змін – відповідно до сучасних тенденцій розвитку суспільства. Культура довгий період фінансувалась за залишковим принципом, бібліотеки були залишені сам на сам з усіма викликами часу. Користувач змінюється, потреби ростуть, нові технології наступають, а технічне оснащення, оновлюваність фондів, підготовка кадрів залишались без змін.

Сьогодні є великий поступ. До бібліотечної сфери повернулись обличчям, ухвалено «Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», розпочалося фінансування матеріального забезпечення, виділяються чималі кошти на передплату періодичних видань та закупівлю нових книг. У нашому районі вже всі бібліотеки комп'ютеризовані, всюди є безкоштовний доступ до мережі Інтернет, зони Wi-Fi. І навіть той факт, що керівників бібліотек тепер не призначають, а вибирають на конкурсній основі, говорить сам за себе – у працівників з'являється мотивація професійно розвиватись, є

здорова конкуренція, відбувається орієнтація персоналу на інноваційно-творчу роботу.

– Подією для жителів Солом'янського району стало недавнє відкриття оновленої бібліотеки на Відрадному. Чия це була ідея? Як вдалося її втілити?

– Це, власне, ще й до попереднього питання – ставлення до бібліотек сьогодні визначається і такими подіями. І бібліотекарі, й громада дуже раді й вдячні, що в такий нелегкий час було зроблено капітальний ремонт бібліотеки. Це рішення керівників району, і це дуже важливий показник пріоритетів – як у ставленні до потреб громадян, так і реалізації культурної політики держави в цілому. Коли є погоджене, спільне бачення, то і втілювати задуми у життя легко. Хтось мудрий сказав: «Там, де процвітають бібліотеки, люди щасливіші й добріші».

Ремонт тривав півроку, і за цей період ми побачили, наскільки громада небайдужа до бібліотеки. Ми чули різні думки: від підозрливо тривожних – «А що це, закривають нашу бібліотеку? Давайте збиратись, будемо протестувати» – до задоволено радісних: «Яка класна наша бібліотека стала!», «Аж не віриться, що тепер у нас таке гарне, сучасне місце». І ще показник: коли вже ремонт зроблений і меблі завезені, але ще йдуть приготування до відкриття, розставляються книжки, оформлюються виставки, то людей неможливо було переконати, що бібліотека ще не працює у звичному режимі, ми часто чули: «Мені тільки книжечку взяти». І це так тішило... ▶

цікаві зустрічі

■ БЛОКПОСТ МИЛОСЕРДЯ

— Окрім основної роботи, ось уже понад рік бібліотекарі Солом'янського району займаються благодійністю. Щонеділі жінки збираються і готують у якійсь із бібліотек обіди для воїнів, які перебувають на лікуванні у столичному шпиталі. Можна детальніше про це?

— Так, громадська ініціатива «Недільний обід у шпиталі» зародилась на початку 2016 року з легкої руки нашої подруги, письменниці Марії Морозенко. До Головного військового клінічного госпіталю бібліотекарі ходили і раніше, але поодиночки, несистематично. А тут якраз перед Новим роком Папа Франциск проголосив 2016-ий Роком Милосердя у світі.

І так склалося, що наші перші спільні з Марією відвідини були якраз у період різдвяно-новорічних свят, в час, коли багато людей відкривають свої серця для благодійності і йдуть до тих, хто потребує допомоги. І ми вирішили що тепер, у час війни, коли кожен тримає свій блокпост, нашим символічним може стати блокпост Милосердя. З'ясували, де наша маленька участь буде найбільш потрібною, — у відділення психіатрії, порівняно з іншими відділеннями, волонтерської допомоги надходить дуже мало.

Так нашими підопічними стали бійці, які заліковують душі, зранені війною. Ми не знали, чи підтримають нас колеги, громада, чи надовго вистачить сил, але якось само собою з перших неділей

наші зустрічі-готування набрали обрисів благоїного руху. До нас почали приходити й наші користувачі, і люди зовсім не з бібліотек, допомагали коштами, продуктами, власним часом, транспортом, участю. І це дуже надихає. Ми бачимо результат, бачимо, що такі маленькі благоїнні кроки здатні змінювати свідомість людей, здатні спонукати робити щось корисне для тих, хто поруч і хто потребує допомоги. Бо до госпіталю не кожна людина може поїхати окремо, а гуртом робити спільну добру справу легше.

І найголовніше — це хлопці, які щонеділі чекають нашого приходу; це воїни, які там, на Сході, роблять все, щоб ми тут мирно спали. Вони бачили багато страшного і тепер, опинившись на лікарняному ліжку, потребують простої людської підтримки і вдячності.

► Оновлена бібліотека розташована у дуже затишному куточку району, який має свої традиції, свій темпоритм життя. Паралельно з ремонтом вимальовувалось і нове бачення напрямків роботи закладу, яке сформувалось у новий проект — «БібліоПідвальчик на Відрадному». Це своєрідний сімейний клуб, де кожен може вибрати вподобане собі дозвілля. Родзинкою проекту стане унікальний напрямок діяльності бібліотеки — майстер-класи з написання статей для української Вікіпедії: з метою всебічного розкриття фондів, забезпечення швидкого віддаленого доступу користувачів до інформаційних ресурсів бібліотеки та посилення інформаційної культури у сучасному суспільстві.

— У бібліотечних закладах, підпорядкованих ЦБС Солом'янського району, майже щодня відбуваються зустрічі з митцями. Який результат від цих комунікацій?

— Бібліотека — місце «живого спілкування», це місце взаємодії виробників та споживачів культурного продукту. Ми трансформуємо середовище і ментальність людей, які в ньому перебувають, створюємо можливості для нових комунікацій та розширення культурних горизонтів. Завдяки цікавим зустрічам відбувається посилення ролі бібліотек як центрів змістовного дозвілля. Коли бібліотека на високому рівні веде соціокультурну роботу, то мешканці мікрорайону, де вона розташована, уже знають: тут завжди щось цікаве відбувається, і починають ходити, цікавитись.

Сьогодні, коли хмарні технології все більше й більше замають людей до віртуального спілкування, коли ми не знаємо, хто живе і що робиться поруч з нами, творчі зустрічі з митцями — це прекрасна нагода для людей, які мешкають в одному районі, познайомитись, побачити, хто живе поруч, відчути, що ти не один у цьому світі, що поруч є люди, які думають і відчувають так, як і ти, що вони про це пишуть, співають, говорять. Це додає сили жити.

І ще важливо: не кожна людина нині має фінансову, а часто й фізичну змогу їхати, приміром, до філармонії на концерт чи книгарні на презентації. А до бібліотеки із задоволенням прийде. У нас уже є цілі історії, як люди знайомились у бібліотеці, як відвідування бібліотеки вплинуло на подальшу долю (що цікаво,

тут тільки позитивні історії), як завдяки бібліотекам людям вдається уникати соціальної самотності, як культура посідає центральне місце в житті людей...

— На кінець року ми всі підбиваємо підсумки своєї діяльності та будемо плани вже на наступний рік. Що вдалося зробити, що ні, і що в планах на майбутнє?

— Рік був складний, але цікавий. Зараз у нас період стрімких перетворень, все динамічно змінюється, щодня перед нами постають різні питання. Якими є культурні та інформаційні потреби людини майбутнього? На що варто робити ставку? Як працювати сьогодні так, щоб це відповідало вимогам завтра? І тут я, як підсумок всього вищесказаного, хочу подякувати нашому чудовому колективу, нашій дружній команді бібліотекарів Солом'янського району. Без вас, дорогі колеги, нічого б не було! Ми з вами шукаємо разом ті фактори, які допомагають отримувати новий погляд у бібліотечній справі, а взаємопідтримка, розуміння, відповідальність, здатність навчатися та інколи жертвувати власними інтересами задля робочих — ось ті якості, завдяки яким ми сьогодні сильні.

А щодо підсумків роботи, то, мабуть, я велика оптимістка, бо бачу тільки хороше — нам вдалось навіть більше, аніж планувалось. Розширюємо партнерство та ефективну взаємодію в культурній індустрії, почали бути впізнаваними, до нас звертаються з культурними ініціативами.

«Бібліотеки Солом'янки» — це стало вже своєрідним брендом. Ми розширили соціальне партнерство — навчальні та інші заклади із задоволенням відгукуються на наші пропо-

зиції щодо проведення спільної діяльності... Ми зробили акцент на використанні бібліотечних культурних заходів як способу досягнення суспільного порозуміння і побачили його ефективність. Чого тільки вартує культурна адаптація переселенців зі Сходу України, постійна підтримка відчуття, що громадяни потрібні своїй державі, живе спілкування мешканців району і тих, хто опинився тут через війну, активне проговорювання подій,

які відбуваються у нашій державі, із залученням авторитетних лідерів громадської думки.

Формуємо позитивний імідж сучасної бібліотеки і бібліотекаря — впроваджуємо корпоративний стиль, підвищуємо ефективність бібліотечних послуг через креативні та інноваційні інтерпретації: проводимо флешмоби, літературні перформанси, неформатні відзначення традиційних дат тощо. Використовуємо Інтернет як засіб прискорення комунікацій між бібліотекою і користувачами, ведемо бібліотечну промоцію у Мережі та наповнюємо її якісним контентом (власні блоги, сайт, соціальні медіа).

Поширюємо такі форми бібліотечної діяльності, які,

як би це пафосно не звучало, стимулюють освоєння національної культури, формують національну ідентичність та виховують патріотизм (історичні уроки з видатними державними і громадськими діячами, тематичні зустрічі, презентації книг на задану тематику, концерти, лекції, кінопокази). І тепер, коли модно кругом кричати «зрада», ми показуємо інший бік медалі, розказуємо, що в нашій державі є дуже багато позитивних змін, що не все у нас погано, тобто, як колись казали, ми проводимо «пропагандистське забезпечення проведення соціально-політичних змін у країні». А ще показуємо: якщо кожен з нас на своєму місці буде добре робити свою роботу, то і в країні у нас буде все добре.

Та головне досягнення року — це люди: і колектив ЦБС, і наші друзі-відвідувачі-партнери, всі, хто є, хто приходять та залишається з нами.

У планах на наступний рік — посилення партнерської філантропії з представниками книжкової індустрії задля оновлення фондів бібліотек

району; промоційні заходи щодо підвищення популярності креативно-культурних практик ЦБС і підняття престижності професії; співпраця з неурядовими організаціями, культурними фундаціями; створення благоїдного фонду при ЦБС для вирішення поточних побутових потреб та творчих завдань. І, звичайно, головне — залучення до бібліотек все більшої й більшої аудиторії, стимулювання у користувачів, мешканців та гостей району процесів неформальної освіти та особистісного розвитку. Бо тільки розумна людина здатна змінювати світ на краще!

Розмову вела
Тетяна ЧЕРЕП-ПЕРОГАНІЧ

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

україна і світ

■ НАГОРОДИЛИ РОДИНУ КОЦЮБІНСЬКИХ

Міжнародна літературно-мистецька Академія України назвала відомих патріотів, нещодавно удостоєних міжнародної почесної відзнаки – медалі Івана Мазепи.

Нагороджені: директор Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника Михайла Коцюбинського, який захищав Батьківщину на Сході України, на війні з окупантами, правнук класика Ігор Коцюбинський; заступник директора цього музею Наталія Коцюбинська; педагог Антоніна Коцюбинська.

Посмертно нагороджені: літературознавець, Шевченківський лауреат Михайлина Коцюбинська та колишній директор Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника Михайла Коцюбинського, літературознавець, просвітянин, онук класика Юлій Коцюбинський.

Також серед удостоєних цьогогорічної міжнародної медалі Івана Мазепи – письменник із Прикарпаття Ярослав Савчин. Посмертно відзначені поети Микола Холодний і Петро Пиниця (Чернігівщина) та Володимир Ільїн (Київ), а також український письменник, головний редактор журналу «Соборність», громадський діяч Олександр Деко (Ізраїль).

■ МЕДАЛЬ «ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»

Міжнародна літературно-мистецька Академія України відзначила почесною медаллю «Олександра Довженка» (рішення № 2) видатних діячів у сфері мистецтва і науки.

До переліку нагороджених увійшли: письменник, Шевченківський лауреат Василь

Слапчук (Луцьк); лужицький поет із Німеччини Бенедикт Дирліх; науковець із Казахстану Гюльнар Муканова; письменники, громадські діячі, очільники журналу «Новий Світ» Ольга Жукова, Михайло Співак (Канада); українські письменники Володимир Шовкошитний (Київ), Михась Ткач та Віталій Леус (Чернігів), Олег Гончаренко (Мелітополь Запорізької обл.); літературознавець, кінорежисер та кінорежисер Станіслав Маринчик (Ічня, Чернігівщина); заступник голови «Чернігівського земляцтва в місті Києві», керівник Ічнянського відділення Микола Вощевський; краєзнавець Марія Вощевська (Київ); письменниця та громадський діяч Олена Ананьева (Україна-Німеччина); науковець, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики землі Львівського національного університету імені Івана Франка Микола Хом'як; музикант (кларнет) Одеської обласної філармонії, заступник голови громадської організації «Чумацький віз» Андрій Сломінський; директор ПАТ «Кремійнь» та меценат Олександр Сенчик (селище Парафіївка Ічнянського району, Чернігівщина).

Посмертно відзначені: літературознавець, Шевченківський лауреат Михайлина Коцюбинська (Київ), український письменник, громадський діяч, головний редактор журналу «Соборність» Олександр Деко (Ізраїль), поети Микола Холодний та Петро Пиниця (Чернігівщина) і Володимир Ільїн (Київ).

Сергій ДЗЮБА

«Ти – справжній, брате, вільний, мов орел!»

«У ковчезі часу» – так називається книжка віршів казахського поета Галимкаіра Мутанова, надрукована українською мовою в перекладі Сергія Дзюби у видавництві «Український пріоритет».

Автор цієї збірки – видатна та шанована людина в Казахстані. Галимкаір Мутанов – доктор технічних наук, професор, ректор Казахського національного університету імені аль-Фарабі (найбільший і найпрестижніший вуз у Казахстані); автор понад 400 наукових публікацій; член Всесвітньої академії мистецтв і наук (The World Academy of Art and Science); віце-президент Національної академії наук РК; віце-президент Євразійського економічного клубу вчених; президент Національної академії наук вищої школи Казахстану; заслужений діяч науки і техніки Республіки Казахстан.

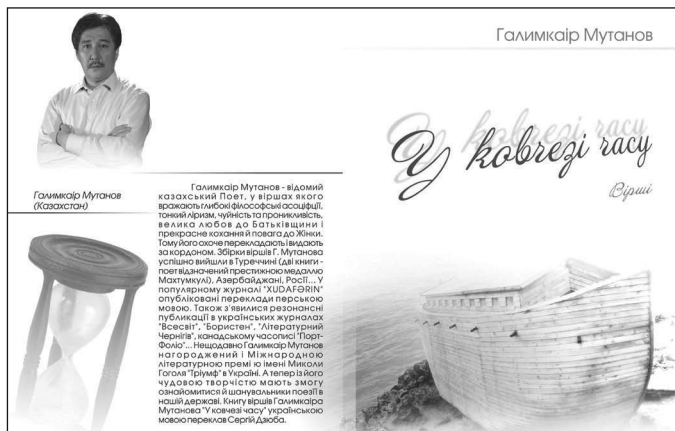
Галимкаіра Мутанова відзначено багатьма високими державними та міжнародними нагородами: Казахстану, України, Франції, Великої Британії, Польщі, Російської Федерації, Португалії, Ірану, Йорданії... Він почесний доктор і професор понад десяти університетів світу. Пропонуємо вашій увазі відгук Сергія Дзюби на книжку «У ковчезі часу».

Казахський поет Галимкаір Мутанов – не лише цікава та обдарована творча особистість, а й вельми оригінальний, самобутній філософ. Його вірші – проникливі, дивовижні, ненав'язливі. Це – спогади, міркування й поради мудрої та непересічної людини. Не банально суєтні, а веселково чарівні, з глибокими філософськими асоціаціями.

*Прощально, тихим
помахом руки,
Зі смутком залишаєш
побратимів...
Ще зелен-лист буяє
навкруги,
А ти кружляєш в просторі
незримім.*

(«Зірваний листок»)

Головний персонаж цього несподіваного вірша – листок, якого зарано зірвав із дерева підступний вітрисько. Адже його друзі – ще насолоджу-

ються життям. Та й він же – у розквіті сил. Був... І мимоволі виникають асоціації з долею людини – невпинно, непомітно пролітає твоє буття, мов один день. Бо кожне життя – трагічне: спочатку ти втрачаєш своїх близьких і приятелів, а потім хворієш і помираєш сам – вирушаєш у засвіти, в невідомість...

*Жалієш нас – тобі вже не
болить,
І зовсім скоро зацілюють
зорі...
Чом саме ти – міцний, із
верховить,
Коли благаєш смерті
поруч кволі?!*

У віршах Галимкаіра Мутанова немає готових відповідей на питання, які тривожать кожного з нас, але вони беруть за душу своєю людяністю та сердечністю, щирістю і шляхетністю, вірою та надією, просто спонукають переосмислити власне життя. Вірші допомагають жити і їх автору, котрий так проникливо розмірковує про любов, кохання, скорботу, пам'ять, власні радощі, болі та жалі. Ці вірші мають позитивну енергетику, вони – прості, але образні, чуттєві (поет буквально пише, мов дихає), глибоко патріотичні – на генетичному рівні закорінені в казахські народні традиції та обряди.

*То що ж нас у світі завжди
вирізня?
Століттями манить
дорога, –
Казах, який виріс на гриві
коня,
Характером схожий на
нього!*

(«Схожість характерів»)

Як просто і як гарно та влучно! Це – ознака справжнього

таленту, тому такий поет – не безнадійний. А ще мені імпонують його ширий оптимізм, віра в добро, в людей, у прийдешнє...

Один із програмних віршів Галимкаіра, який мені дуже подобається, – «Слід на піску». Ось слід, мов чиясь примхлива доля, свіжа рана, розіп'ята вмить у володіння вітру. І навіть каміння тут – безсиле, не розпростергись йому... Отож зовсім скоро зникнуть і живі сліди на рваному піску.

*Ще мить – і тихо зникнуть
назавжди,
Загубляється, забудуться,
мов зорі...
Та все ж вони були – хай
навіть кволі,
І з'являться нові стрімкі
сліди!*

*... Хай не збагнути: із яких
джерел,
Що за скарби шукаємо
затято?
Піски – довкола і міраж – як
свято...
Ти – справжній, брате,
вільний, мов орел!*

Автор розмірковує про призначення людини, про щастя, яке можливе лише тоді, коли ти відчуваєш вільним, і твоя праця – улюблена справа твого життя.

А мені спадають на думку рядки віршів видатного українця – Григорія Сковороди. Адже головним питанням етики нашого філософа та педагога стало вчення про людське щастя, основою якого є «споріднена праця», що відповідає природним схильностям людини. Щастя не залежить від багатства та слави! Сковорода викривав духовну

ницість, пиху, лінь, гноблення... Натомість вважав потрібним і важливим виховувати людину-громадянина, трудівника, здорового духом і тілом.

Про це – й вірші чудового казахського поета Галимкаіра Мутанова, який мріє про відроджений народ, про Дух його – шляхетний та високий.

*Гарцює табун, попри
тисячі бід, –
Нестримно, разуче, без
страху!
І б'ється під музику
кінських копит
Проникливе серце казахів.*

*... Коли в перегонах
змагається світ,
Характер сини
успадкують, –
Жаданий полине враз цокіт
копит,
І хай лиш тримається
збруя!*

(«Схожість характерів»)

І хай ніколи не змаліють рідні степові простори!

У віршах Г. Мутанова вражають глибокі філософські асоціації, тонкий ліризм, чуйність та проникливість, велика любов до Батьківщини і прекрасне кохання й повага до Жінки. Тому його охоче перекладають та видають за кордоном.

Чудові збірки віршів відомого казахського поета успішно вийшли в Туреччині (одразу дві книжки, за які його відзначено престижною медаллю Махтумкулі), Азербайджані, Росії... У популярному журналі «XUDAF-RIN» опубліковані гарні переклади перською мовою.

Також з'явилися резонансні публікації в українських журналах «Всесвіт», «Бористен» та «Літературний Чернігів», у канадському часописі «Порт-Фоліо»... Нещодавно Галимкаір Мутанов нагороджений і Міжнародною літературною премією імені Миколи Гоголя «Тріумф» в Україні. А тепер із його чарівною творчістю мають змогу ознайомитися й шанувальники поезії в нашій державі, відкривши для себе справді цікавого, непересічного Поета!

Сергій ДЗЮБА,
президент Міжнародної
літературно-мистецької Академії
України, письменник, перекладач

редактор
Світлана СОКОЛОВА

хореографія

■ СУБКУЛЬТУРА ДЛЯ ПОКОЛІНЬ У ПЕРСПЕКТИВІ

Створена Вірським хореографія стала субкультурою для декількох поколінь представників народно-сценічного танцю, які вважають її настільки самодостатньою, що зазвичай не роблять навіть спроб пошуків нових танцювальних форм. Хоча в незалежній Україні для цього з'явилися підстави – українські діячі хореографії одержали доступ до усього розмаю європейських танцювальних практик, значно підвищився рівень хореографічної освіти. За таких обставин, вочевидь, необхідні мотиваційні заходи, і здійснити їх, на наш погляд, можуть майстри, які мають потужний ресурс у вигляді професійних колективів.

Флагманом у цьому русі може стати Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського на чолі з Мирославом Вантухом, авторитет якого серед діячів хореографії є беззаперечним.

На базі ансамблю доцільно створити експериментальну творчу платформу, де молоді хореографи під орудою Мирослава Вантуха матимуть змогу спробувати свої сили у постановці. Кращі твори потраплятимуть у репертуар ансамблю, і це стане для молоді найпотужнішою мотивацією.

Чому би не звернути увагу тих, хто пробуватиме свої сили, що Павло Вірський назвав свій колектив ансамблем танцю України, а не ансамблем українського танцю, і на те, що в нашій державі, крім українців, проживає ще понад 130 національностей і народностей? Концертна програма, складена з приправлених традиційними хореографічними регіональними особливостями білоруської «Лявоніхи», польського «Оберека», словацького «Одземка», угорського «Чардаша», єврейського «Фрейлехса», молдовської «Хори», кримськотатарської «Хайтарми» та інших стала би справжньою окрасою репертуару. Крім цього, не варто забувати, що і сам метр тяжів до великих форм із потужною драматургічною основою, тому створення хореографічних вистав могло би стати ще одним цікавим і перспективним напрямком розвитку.

Цілком імовірно, що такий простий і водночас дієвий метод дозволить відкрити нові імена, значно збільшити творчий ресурс ансамблю і, зрештою, окреслить подальші шляхи розвитку народної хореографії.

Звичайно, Національний ансамбль танцю України має і надалі всебічно оберігати і популяризувати творчу спадщину Павла Вірського (майже 40 оригінальних постановок), виступаючи своєрідним 3D-депозитарієм його хореографічних полотен. Адже вони користуються незмінним успіхом у глядачів, спонукаючи науковців до всебічного вивчення творчості цього видатного митця.

Отже, на сучасному етапі гасло «Розвивай та зберігай!» – для провідного танцювального ансамблю країни було би найдоречнішим.

Вийти за магічне коло

На публікацію автора спонукав перегляд прем'єри хореографічної вистави «Сезони життя» на музику Євгена Досенка – у виконанні студентів Київської муніципальної академії танцю імені Сержа Лифаря.

Розвиток цього закладу від витоків (2017-ого відзначатиметься 15-річчя) позначається успіхами його учнів і випускників. Їхні традиційні передноворічні та весняні концерти в Національній опері України рясніють танцювальними новинками-цікавинками.

І цього разу отримав задоволення від перегляду хореографічного твору, професійно «зібраного» балетмейстером Олександром Нестеровим із музичного матеріалу, костюмів, сучасної проекційної сценографії, лібрето, майстерності виконавців, драматичних здібностей. Усі компоненти у поєднанні із самотутнім танцювальним стилем, винахідливим хореографічним малюнком, тонким відчуттям сценічного простору, режисерським талантом постановника – змушують говорити

про останнього як про зрілого майстра із власним мистецьким почерком.

Поза Національним ансамблем танцю України напевно чи знайдеться багато хореографічних творів, виконаних українським народно-сценічним танцем, які б хотілося дивитися більше десяти хвилин і не піти у буфет пити каву. «Сезони життя» тривають сорок, і після фіналу хочеться ще.

Олександр Нестеров та дружній команді академії імені Сержа Лифаря побажаємо успіхів.

Із цього місця про не менш важливе.

Павло Вірський

Протягом другої половини минулого століття ні в кого не виникало сумніву, що танцювальна школа, створена Павлом Вірським, є взірцем для величезного сегмента національного хореографічного мистецтва. Десятиліттями на ансамбль Вірського рівнялися сотні аматорських і десятки професійних колективів, що в більшості ставали, точно за Платоном, – копіями копій і тінями тіней. Одиниці наближались до постаті П. Вірського, однак ніхто не вийшов за межі магічного кола, яке він накреслив талантом на культурному тлі.

трохи менше десяти років мав справу з балетною класикою в Одеському оперному театрі. Його вчителями у хореографії великих і малих форм вважаються реформатор-модерніст Касьян Голейзовський і відомий московський хореограф та педагог Асаф Мессерер.

П. Вірський ставив великі класичні балети в Харкові, Дніпрі, Києві. Із 1937 до 1940 разом з Миколою Болотовим організував Державний ансамбль танцю України. Під час війни і в перше повоєнне десятиріччя – балетмейстер у воєнному ан-

Вірський-теоретик вже у 1937 році готує доповідь про український танець і перспективи його розвитку від першоджерела – побутового танцю-примітива, фольклорного обряду, народних ігрищ – до створення професійної української народної хореографічної школи («Павло Павлович Вірський»: офіційний сайт Національного ансамблю танцю України). У 1960-ому році у статті «Думки і поради» настановляє керівників танцювальних ансамблів: «Не всі колективи зберігають чистоту

самблі пісні і танцю Київського військового округу, ансамблі Радянської армії імені О. Александрова. Із 1955 – керівник Державного ансамблю танцю України.

Як митець, формування якого відбувалося поза українським національним контекстом, спромігся настільки вдало й органічно змінити естетику автентичного танцю, що нині вона є одним із загальноновизнаних компонентів української культури?

Створювати «прим-версію» українського танцю П. Вірському допомагали митці, які в середині ХХ століття перебували на вістрі творчих процесів. Костюми і сценографію розробляв театральний художник Анатоль Петрицький, котрий малював вистави для Леся Курбаса.

української хореографії. Ми, звичайно, не хочемо сказати, що композиція й рухи національних танців не повинні розвиватися, вони, як і мистецтво в цілому, постійно перебувають у процесі руху, розвитку, удосконалення...» (Вірський П. Думки і поради. – К: Мистецтво, 1960. – № 3. – С. 15).

Ці настанови не втратили актуальності і на межі століть, коли автор цих рядків у зв'язку з написанням дисертації досліджував становлення українського сценічного танцю, і зараз. Вітчизняній народній хореографії необхідні все ті ж рух, розвиток і вдосконалення, які, на жаль, сьогодні практично відсутні на професійній і аматорській сцені.

Павло БІЛАШ,
кандидат мистецтвознавства

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

театр

■ МАМУ ТРЕБА СЛУХАТИ, БО...

А дізнатися, чому – можна завдяки автору «нової української казки на дві дії» Дену Гуменному та режисерові-постановнику Андрієві Маю. Вони вирішили не лише побавити малечу, але й змусити задуматись над тим, якими треба бути, коли йдеться про найближчу людину. І неспроста вже другий рік поспіль ця вистава надзвичайно успішно демонструється франківцями.

А ще в народі мудро кажуть: «Якщо мама навіть не праві, то все одно зятям, що мама – завжди праві». От саме про це – вистава Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка «Мама сказала «Ні!», яка є однією з найцікавіших сучасних дитячих казок та вже завоювала увагу й серця десятків тисяч глядачів. Адже вона може бути цікавою не лише дітям, але й батькам, бабусям та дідусям. Бо ж розповідається в ній, що і як може статися, якщо посваритися з мамою, яка сказала «Ні!». Хто ж не переживав ці хвилини обурення і невдоволення через відмову в тому, чого дуже хочеться?

Мамою Санта Клауса, продавця кульок, Супермена і вчительку Карооке у цій виставі постає співачка й авторка «оригінальної музики» до вистави Марія Бурмака. Авторами текстів пісень є класики української дитячої літератури: Наталя Забіла, Платон Воронько, поети Віктор Бурмака та Катерина Перелісна, а також сама Марія Бурмака.

Музична палітра вистави вражає глибиною та продуманістю ідей його втілення. А ще залишає добре відчуття казкової атмосфери, в якій не лише діти, але й дорослі насолодилися красою та приємними переживаннями за долю головного героя Остапчика, який вчинив неправильно. Але ж, як з'ясувалося, і цю ситуацію можна виправити.

А глядачі мають змогу оцінити все, що він накоїв самі, бо після сварки у супермаркеті хлопчик потрапляє в лабеті Містера Ніхто та в його країну Ніде. Але, поневіряючись, він робить правильні висновки. Отака собі дидактична казочка для дітей і дорослих, які впродовж майже двох годин дії не лише чувають, бачать та думають, але й активно розважаються. Особливо, коли в зал зі сцени щедро летять дуже красиві різнокольорові м'ячі, якими всі присутні граються, перекидаючи їх одне одному й отримуючи «розрядку» від пасивного перегляду. Інтерактив, яким ця вистава відрізняється від всього того, що я бачила донині, робить її такою, про яку хочеться ще подумати, згадати і розповісти. Адже все можна виправити, коли у серці панує любов, зігріта материнськими настановами і родинним затишком, що набуває особливої ваги, коли людина це втрачає.

Анастасія КАРТАШОВА

«Антигона» – вистава про кожного з нас

Едуард ОВЧАРЕНКО

У Київському академічному театрі «Колесо» вкотре довели, що це – універсальний театр, який може професійно працювати у будь-якому жанрі. Нещодавно у Камінній залі закладу відбулася прем'єра вистави «Антигона» за трагедією Софокла, що є спільним українсько-грецьким проектом.

Непересічна вистава викликала жваве обговорення у середовищі читачів «КіЖ». Отож продовжуємо розмову про неї, подаючи ще один погляд.

Вперше «Антигона» була поставлена у 442 році до нашої ери. Твір написаний на міфологічний сюжет фіванського циклу. У трагедії Софокл показує один із конфліктів сучасного йому суспільства – між неписаними законами Божими і законами державними.

Режисери вистави – народна артистка України Ірина Кліщевська та Еммануїл Куцуреліс (Греція) – акцентують увагу на вищих законах моралі та гідності. У 2014 році грецький режисер був учасником Міжнародного фестивалю моно-вистав «Відлуння», а у 2015 став головою журі цього ж фестивалю, що його проводив Київський академічний театр «Колесо». Після цього худож-

ній керівник «Колеса», народна артистка України Ірина Кліщевська відвідала Грецію. Саме в Афінах разом з Куцурелісом вони вирішили поставити «Антигону». Робота над проектом тривала майже рік і стала новим іспитом на професійну зрілість театру.

Ірина Кліщевська розповіла, що працювати над виставою було доволі складно. Багато часу приділено створенню сценічної редакції твору. За основу взято переклад Бориса Тена, проте Ірині Кліщевській довелося вивчити усі наявні переклади не тільки українською, російською та сучасною грецькою, подекуди для визначення точності змісту заглядали в текст англійською мовою. Така кропітка робота у підсумку дала зрозумілу вербальну конструкцію, яка не викликає у глядача змістовних питань.

Українська сторона постановочної групи, взявши за основу сценографічні ідеї грецьких колег (сценограф Марія Каламара), розвинула їх від осо-

бистісних до концептуально-узагальнювальних. Рух часу, плинність життя – підтримані візуально рухливим елементам декорації. Ми змінюємось – світ лишається.

Колосальну роботу було проведено композитором вистави Володимиром Дадикініним. Для створення музичної партитури використано звуки автентичних грецьких інструментів. Завдяки поєднанню старовинного звучання та сучасних технологій було створено атмосферу одночасно крихкості світу та його незламності.

«Сьогодні Греція та Україна переживають далеко не найкращі часи. Саме від відповідальності влади багато в чому залежить майбутнє наших обох країн. Цій темі присвячена і трагедія Софокла «Антигона». У театрі «Колесо» професійні актори, мені було комфортно з ними працювати. Хотів би продовжити свою співпрацю з Україною», – зізнався пан Куцуреліс.

Напевне, потрібен певний час, аби зрозуміти значення нової постановки для розвитку українського театру. Але вже зараз можна сказати, що «Антигона» відкрила нову сторінку в історії театру «Колесо», стала знаковою у творчій біографії багатьох акторів.

Одна з провідних актрис театру Марія Грунічева (Антигона) вкотре довела, що вміє майстерно перевтілюватися. Не кожен давній шанувальник театру відразу зміг її впізнати у новому спектаклі. Заслужений артист України Олег Коваленко зіграв десятки ролей у театрах «Візаві», «Срібний острів», «Браво», але образ Креона є найкращою його роллю на сьогодні. Актор зумів тонко дослідити психологію свого персонажа, зумів подати його в розвитку. Заслужені артисти України Валентина Бойко (Еврідіка), Станіслав Колокольніков (Тіресій), актори Ольга Васюник (Ісмена), Олександр Дідик (Гемон), Вадим Лялько (Страж), Едуард Кіхтенко (Перший вісник), Сергій Ладесов (Другий вісник) – немов частини єдиного, добре налагодженого механізму.

Аби створити на сцені достовірне дійство, велику роботу провели художник по костюмах – Ласкаріс Валаваніс (Греція) та хореограф – Ганна Лисенко.

Трагедія «Антигона» – це не лише вистава про сучасну Україну, а й спектакль про кожного з нас.

Фото з сайту театру

Вишуканий до невпізнанності Буратіно

Таким його можна побачити на сцені Київського національного академічного театру оперети, де завжди на глядачів чекають приємні несподіванки.

А протягом новорічно-різдвяних свят тут малечу та й дорослих розважали прем'єрною виставою «Пригоди Буратіно». Для шанувальників і частих відвідувачів Київської оперети слово «несподіванка» вже й не ключове у сприйнятті закладу, бо звикли до креативних режисерських та сценарних втілень оперетивців. А до хорошого людина при звичається швидко. Тож і тим, хто чи не вперше побував тут, варто освоїтись і насолоджуватись.

Зацікавити дітей не так просто, адже вони сприймають будь-яке дійство особливо, зворушливо і щиро переживають усі події, підсвідомо стаючи співучасниками того що відбувається на сцені. Вони завжди доживають усе почуте і побачене ще досить

тривалий час і намагаються обговорити «театральний подарунок» зі старшими чи однолітками. Такі вони й досі – наші сучасні діти, які живуть у далеко не архаїчній і досить раціональній час. Але, попри усі ці факти і реалії сучасного буття, природу людини змінити важко, якщо вона хоче бути собою. А людяність прищеплюється найефективніше саме засобами мистецтва. І ніякі мультики чи кінофільми не замінять дитині театр, де можна побути поруч із живими героями, які розмовляють з ними і навіть залучають до співучасті. Все це є і у виставі «Пригоди Буратіно», яка й досі прем'єрна.

Юлія ЖОВАНИК

КНИЖКОВА АБЕТКА

■ В НАЙДОВШУ НІЧ, У НАЙКОРОТШИЙ ДЕНЬ...

Презентація збірки віршів для дітей Тетяни Майданович «Країна Українія» відбулась у столичному Будинку письменників.

Зустріч розпочала Марія Морозенко, голова творчого об'єднання дитячих письменників КО НСПУ, зачитавши лист-клопотання про висунення очолюваним нею об'єднанням та КО НСПУ презентованої книги разом зі збірником «Охоронниця Слова». Казки і казкові історії Т. Майданович – на премію імені Лесі Українки 2017 року за твори для дітей та юнацтва. Вона і започаткувала розмову колег-письменників та численних гостей про особливості поезії і прози, яку створила для дітей дошкільного і шкільного віку ця досвідчена авторка, що вже понад тридцять років трудиться на ниві української літератури.

Хочемо відзначити особливий музично-пісенний колорит цього свята, «хрестин» нової книжки, для проведення яких Тетяна Майданович вибрала саме 22 грудня. В найдовшу ніч і в найкоротший день письменниця пояснила учасникам дійства, що необхідно зігрівати небо України дитячими піснями, добрими словами, світлою радістю, щоби швидше зникали із людських душ, із рідної землі п'ятьма, зло, неправда.

Професійно і водночас зворушливо, по-дитячому безпосередньо – між виступів гостей звучали пісні на вірші, вміщені у презентованій збірці Тетяни Майданович. Музику до них написала Людмила Левченко (Бутуханова).

Розпочали з титульної пісні – «Країна Українія», яку підготував молодший хор «Сяйво». А після піднесеного заспіву звучали «Дівчинка і клен», «Жовта жоржина» та багато інших. Дівчата у вишуканих чорних костюмах із вокального ансамблю «Girls band-33» повели у багатоголосся «Колискову для сина». Прекрасним було й виконання пісні «Небеса над Києвом».

Усі названі твори готувала з учнями викладач Діана Жданова, супроводжувала спів концертмейстер Марія Козачище, останній виступ – Юлія Петриненко. А старші учні, об'єднані у дитячий хор «Сузір'я», яким керує Ірина Петрівна Жданова, виконали складний твір, своєрідний сучасний кант – «У Град Святий», і так само майстерно захопили зал життєрадісним народним наспівом «Іванку, Іванку».

Вокальний ансамбль дівчат «Фантазія» нагадав усім присутнім пору дзвіночки юності чудовим виконанням пісні «Рідна школа», а колишня випускниця Юлія Король – наче випустила у наповнений слухачами зал із казкового білого рукава «Калинового птаха» з однойменної книжки пісень. А ще чудовим подарунком авторці «Країни Українії» стала пісня «Різдвяні троянди» – від хору «Сузір'я» та композитора Сергія Лукшина.

Зоя КУЧЕРЯВА,
письменниця, заслужений діяч мистецтв України

В'ячеслав Чорновіл. Кредо буття, пошуки і слава

Леся САМІЙЛЕНКО

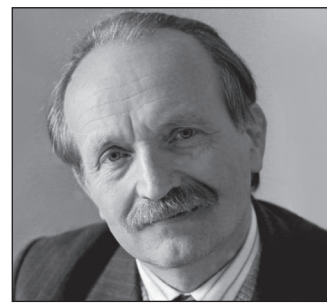
У річницю від народження політика, лідера Народного руху України та журналіста В'ячеслава Чорновола, 24 грудня, саме в день його народження, згадували...

На презентацію десяти томного видання, яке вийшло у видавництві «Смолоскип», зібралися колишні друзі й соратники В'ячеслава Максимовича. А головною, але, як завжди, скромною учасницею цієї події стала його рідна сестра – пані Валентина Чорновіл, якій було і до останнього подиху буде що розповісти загалу про людину, котра все життя дихала з нею одним повітрям і жила в унісон із биттям її серця.

Так, вони справді були не лише рідними, але й друзями та однодумцями. І сестра всю свою любов до близької людини висловлювала скромним служінням братовим ідеям та ідеалам. Була поруч на засланні, завжди присутня в найтяжчі хвилини життя. Таку вірність треба заслужити, вона дається не кожному за життя. А Валентина Чорновіл усі ці чесноти й досі кладе вже на вівтар пам'яті та відновлення справедливості у ставленні до

рідної по крові та в помислах особистості, якою був і залишиться у спогадах назавжди В'ячеслав Чорновіл.

Вона – небагатослівна, але переконлива у всьому, що робила і робить. А ще – досить нетипова у своїй глибинній чи глибокій інтелігентності. Не галаслива і не претензійна, бо звикла все життя працювати

чесно і сумлінно. Таких часто називають «колишніми». Прикро, але подібних людей – справді мало. Можу так казати, бо знайома з родиною Чорноволів давно і працювала з Валентиною Чорновіл в редакції газети «Час-Тайм». Було це дуже давно, але враження від людей, які тоді були з нами, час не змінив.

Тож презентація десяти томника, який є результатом багатолітньої праці цієї жінки-сподвижниці, була справжнім святом зустрічей і спілкування.

Своїми спогадами про батька та враженнями від книг поділився і син – Тарас Чорновіл. Цікавою була розповідь однієї з авторів передмови до десятого тому видання – Нелі

Корнієнко, яка разом зі своїм чоловіком Лесем Танюком багато років поспіль несли українську патріотичну варту.

Цікавим і новим для широкого кола загалу у цьому виданні є той факт, що В'ячеслав Чорновіл залишив по собі досить цікаву наукову спадщину, яка нині є актуальною. Адже, перебуваючи на засланні в далекому Сибіру, він захопився дослідженням життя і творчості Бориса Грінченка та Павла Грабовського. Спеціально виїздив до архівів, які були розташовані на далекій Півночі, знаходив і опрацьовував матеріали, що його зацікавили, а згодом навіть намагався науково їх упорядкувати.

Уже зараз, як кажуть, здалеку і на віддалі, мало хто не втямив, що цій людині було все дано від Бога. Блискучий оратор, прозорливий політик, талановитий публіцист і журналіст, який заважав багатом випадковим посередностям викар'єризуватися і виділитися з натовпу випадкових і маловиразних представників усіх перерахованих мною сфер діяльності. Але все це й досі треба було доводити, документально і фактично. Що, власне, і втілила та реалізувала своєю невтомною працею пані Валентина. Валентина Максимівна Чорновіл.

Дороги юного Кузьми

Андрій Кузьменко, більш відомий як Скрябін, знову ожив і посміхнувся сяючими очима та окрилив своєю відкритою посмішкою з обкладинки книги, яку написав і нещодавно видав один із його друзів – журналіст Віталій Бардецький.

Презентація цього майже фотоальбомного видання відбулась напередодні новорічно-різдвяних свят – в одній зі столичних книгарень мережі «Буква». Але, як співається в пісні іншого друга Кузьми Тараса Чубая, «...прийде ... друзів небагато. Вип'ємо холодного вина...» Приблизно така ж атмосфера оточувала автора книги «МИ. Дороги і Кузьма» у той вечір. Прийшли ті, кому не лише цікаво було дізнатися про видання, але й зовсім молоді шанувальники творчості Кузьми Скрябіна.

Журналісти запитували про щось, але запитань було менше, ніж очікувалося, а

відповіді автора – дуже лаконічними. Але такі зустрічі, нехай вже з книгою, яка поведе тебе в роки молодості, надій та пригод кумира мільйонів, – така ж несподівана рідкість, як і сам її герой.

Автор книги так і не «розговорив» аудиторію. Розповідав про те, що думалося написати щось на зразок «Тореадорів з Васюківки» Всеволода Нестайка. А вий-

шов майже фотоальбом із коментарями друзів і колег Скрябіна та спогадами про юність і молоді роки дружи журналіста і майбутньої зірки. Тоді Кузьма з хлопцями з Новояворівська на Львівщині перетворили своє рідне місто в цікавий плацдарм для старту українського шоу-бізнесу.

Фотоархів Андрія Кузьменка та зібрані автором цікаві кадри з життя новояворівських васюківців захоплюють щирістю і відчуттям могутнього щастя – буття одного з найхаризматичніших і найталановитіших із могок сучасної української культури. Переглядаю книгу – і ніби знову веду розмову з Кузьмою, пірнаючи з головою в час, коли мала змогу щось запитати, десь зустрітися, із чогось поглузувати чи порадіти. Але...

Лариса БЕЗСМЕРТНА

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

спадщина

■ МІФИ СПРОСТУВАЛИ В ЄВРОПІ

У грудні в Парижі, в Інституті східних мов і цивілізацій (INALCO), що діє при Паризькому університеті Сорбонна, відбувся круглий стіл – «Київ: боротьба навколо спадщини». Тема стосувалася історії інтелектуальної боротьби навколо спадщини князівської Русі-України між російською й українською елітами протягом останніх кількох століть.

З боку INALCO в організації доповідей брала участь викладач цього інституту Ірина Дмитришин. Відкривав круглий стіл Надзвичайний і Повноважний Посол України у Франції Олег Шамшур. Активну участь брала культурний аташе Посольства Наталя Кочубей.

Актуальність проблеми обговорення не викликає сумнівів, бо в основі нинішньої агресії Росії супроти України є яскраві історичні імперські амбіції, які почали закладатися за часів висування Москви на головне місто Давньої Русі у XIV столітті. Тоді Московським князівством на озброєння було взято ідеологему «Москва – третій Рим». Сьогодні експансіоністська теорія про «русский мир» продовжує активно поширюватися у світі. Круглий стіл в INALCO мав на меті спростувати деструктивні для України міфи про відсутність української державності за часів України-Руси; показати, як російська ідеологічна машина сьогодні працює для збереження у світі переконання про її моральне та історичне право на збереження політичного панування над просторами Східної Європи.

Було заслухано чотири доповіді. Дві політологічного характеру: Ярослав Лебединський та Галина Аккерман розповіли про сучасні ідеологічні спотворення Росією минулого України та її сучасної політики; а також дві доповіді історичного спрямування: Антуана Аржаковського – французького історика, який очолює Дослідницький центр Бернардинського коледжу Парижа, та Ігоря Гирича – співробітника Інституту української археографії та джерелознавства імені М. Грушевського НАНУ. У першій доповіді стверджувалося про існування давньоукраїнської держави від часів святого Володимира до XIX століття, коли землі України були остаточно інкорпоровані до складу Російської імперії. Другу доповідь «Культура і життя» з приємністю представляє читачам.

На круглому столі були присутні понад 50 слухачів – представників старої української еміграції, сучасного студентства (і французького, й українського у Франції), дослідників українсько-французьких взаємин. По закінченні круглого столу відбувся концерт визначного бандуриста з Києва Тараса Компаніченка.

У боротьбі за «Київську спадщину»

Ігор ГИРИЧ

Формування новітніх націй на початку XIX століття загострило на теренах Східної Європи історико-інтелектуальні проблеми, серед них ключове місце посіло питання належності так званої Київської спадщини IX–XIII століття – князівського періоду.

Російська історіографія, яка про себе заявила ще у XVIII столітті та яка свого концентрованого вигляду набула у працях Миколи Карамзіна – офіційного історіографа Росії, стверджувала про однозначну належність цього періоду до історії Російської держави.

За будь-якою історіографією мала стояти державна машина, яка в перші десятиліття XIX століття почала будувати національні держави, де малим націям була вготована асиміляційна доля. Німець Леопольд фон Ранке виконував накази прусського короля, завданням котрого було культурне переплавлення слов'янського елемента Західної Пруссії, Сілезії та Познанщини. Таку долю російський цар приготував і для українців – «недержавного» народу, що складав «русскую» націю разом з великоросами й білорусами. Підставою злиття був той історичний факт, що Давню Русь російські інтелектуали вважали частиною російської історії.

Чеське суспільство, перебуваючи під асиміляційним

впливом німецької австрійської культури, висунуло свою альтернативу – давню історію чеських королів. Свій давній період минулого вони відмежували від інтегральної австрійської історії – як історії Священної Римської імперії німецької нації. Дослідження у 1840-их роках здійснив засновник національної чеської історіографії Франтішек Палацький. Палацький спирався на чеське буржуазне суспільство, якого не мала тоді Україна.

Але і в українців цю справу почали здійснювати кирило-мефодіївці – історики М. Костомаров і П. Куліш. У 1850-х роках перший написав статтю «Две русские народности», в якій ствердив існування українського народу ще в давньоруських часах. Давньокиївську історію вписував до історії України професор університету Святого Володимира Михайло Максимович. Він вступив у полеміку з московським професором Михайлом Погодіним, який висунув свою версію давньої історії.

Погодінська теорія зводилася до тези, що російський етнос мешкав у Києві до 1240-ого року і по монгольській навалі мігрував із Наддніпрянщини до Московії, а замість нього на Київщину прийшов український етнос із Галичини. З максимовичівсько-погодінської суперечки розпочався знаменитий спір «южан» і «северян», який тривав більш як півстоліття. Українські вчені доводили український характер давньоруського етносу на Наддніпрянщині, російські – говорили про єдиний російський етнос від Камчатки до

Десятинна церква. Київ. 1888 р.

Карпат. Ця суперечка, крім суто наукового характеру, мала і гостре політичне звучання. Якщо український етнос існував ще до XIII століття, а не постав після XIV через впливи литовські, польські та німецькі, то це означало, що він є цілком державотворчим і має право на своє політичне буття й у XIX–XX століттях.

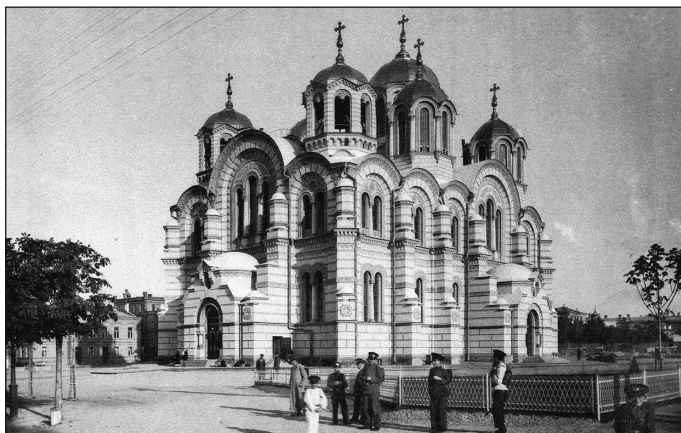
Українську точку зору відстоювали не лише історики, але й філологи, мовознавці, літературознавці: Павло Житецький, Олександр Котляревський, Агатангел Кримський; російську – професори й академіки Олексій Соболевський, Олексій Шахматов та інші. Українські вчені довели існування протоукраїнської народності до XIII століття. Михайло Грушевський зміг переконати в цьому головного фахівця з давньоруських літописів – академіка О. Шахматова. Його стаття «Звичайна схема “русской” історії і справа раціонального укладу історії східного слов'янства» (1904) стала поворотним пунктом наукового розмежування між українською і російською історіографією XX століття. У 1910-их роках із думкою М. Грушевського погодився російський вчений О. Пресняков, який московську державність «розпочинав» після XIII століття.

Наукова дискусія в історіографії паралельно мала своє вираження і назовні – у містобудівній і мистецько-архітектурній та малярській площинах. Україні й українцям нав'язувалися з російської півночі непритаманні мистецькі національні фор-

ми. Доба українського бароко в архітектурі закінчилася в часи останнього гетьмана Кирила Розумовського. Ще в 1770–80-і роки зберігалися у будівництві церковних споруд форми українського бароко. Але з проведенням 1787 року секуляризації церковних маєтків православної церкви в Україні такі форми й типи споруд були заборонені на рівні державної влади. За Павла I виходить рескрипт на межі 1800-их років про заборону грушоподібних бань та впровадження в Україні шатрових російських завершень у церквах, і особливо – дзвіницях.

Із початком великодержавного національного курсу Миколи I на досягнення єдності в ділі формування російського народу на засадах самодержавства, православ'я і народності – у 1830-і роки панівним в Україні (як частині Російської імперії) стає псевдовізантійський стиль, який безроздільно панував у цій імперії майже сто років – аж до революції 1917-ого.

Першою спорудою у стилі імперії, яка втілювала ідею «Москва – третій Рим» та у камені стверджувала продовження візантійського духу в московсько-петербурзьких нащадках царської династії, була нова Десятинна церква у Києві. Вона постала на старому князівському місці – в місті Володимира Великого – у 1820–40-их роках. Будувач її петербурзький зодчий Стасов. Микола I почав розглядати Київ як третю столицю імперії після Москви і Петербурга. ►

Володимирський собор. 1890 р.

спадщина

■ БАРОКОВІ ШАТИ СОФІЇ ВДАЛОСЯ УБЕРЕГТИ

Актом вандалізму було знищення у 1890-их роках розписів козацьких художників XVII–XVIII століть в Успенському соборі Києво-Печерської лаври, де серед портретів донаторів храму були зображення українських гетьманів, у тому числі Івана Мазепи. Замість оригінальних розписів барокової доби з'явився «малостварний» академічний живопис «під Візантію» російських художників Верещагіна та Попова.

На початку XX століття у пресі велася полеміка щодо наближення до візантійських норм Софійського собору Києва. Відомий російський філософ Георгій Федотов писав про тиньковані стіни собору як «обридливий леп» (жир) XVII століття, який ліг на благородні стіни колишньої візантійської пам'ятки. На щастя, барокові шати Софії вдалося уберегти. А нині Михайлівський і Успенський собори відновлені в рисах української барокової «мазепинської» архітектури.

Успенський собор Києво-Печерської лаври

Окремо слід згадати архітектуру прибудованих до барокових храмів у XIX столітті дзвіниць російської типологічної форми. У Києві в середині XIX століття на цьому спеціалізувався вищезгаданий І. Штрот. Із подібних споруд варто назвати дзвіницю Іллінської і Набережно-Микільської церкви на Подолі. Московський стиль в них контрастував з бароковими українськими рисами церков. Більш вдалими були прибудови до Покровської та Притисько-Микільської церков на Подолі.

Риси української архітектури дозволені були в церковному будівництві після революції 1905 року. Але таких зразків по всій Україні можна нарахувати до півдесятка лише. У Києві єдиним випадком можна вважати грушоподібну баню дзвіниці Софійського собору, яку звів у середині XIX століття італієць Павло Спарро, учень Вікентія Беретті. Це також відома Георгіївська церква на козацьких могилах в селі Пляшеві біля Берестечка на Волині та Покровська церква в селі Плішивець на Полтавщині, звідки походив єпископ Памфіл Левицький, один із видавців Біблії українською мовою 1906 року й один із претендентів на посаду митрополита УАПЦ. Цікаво, що кам'яна церква, збудована росіянином Кузнецовим, була цегляною копією знаменитого дерев'яного собору у Новомосковську під Катеринославом (Дніпром).

У реставраційній архітектурній практиці другої половини XX століття і навіть у часи української незалежності практика «візантизації» споруд зберегла свою панівну роль. Так, Микола Холостенко наблизив до грецького часу будівлі Чернігівського дитинця, знявши з них барокові шати (Борисоглібська і П'ятницька церкви); а Юрій Асєєв відбудував церкву Успіння Богородиці Пирогощої у Києві не в знаних добре за фотографіями ампірних рисах, які більше пасували до колишньої архітектури Подолу, а «під уявну Київську Русь».

► І не випадково, бо за офіційним історіографічним каноном – Русь історична мала три періоди: Київський, Московський і Петербурзький. Борючись із католицизмом і латинством поляків, Росія сподівалася культурно відвоювати і Київ та надати йому класичних рис «візантійського» російського міста.

У 1853 році в Києві завершується будівництво пам'ятника князю Володимиру на Володимирській гірці. Він також був виконаний у псевдовізантійських формах, особливо, якщо оцінювати п'єдестал пам'ятника. Автором-архітектором його був знаменитий творець Кремлівського палацу – росіянин німецького походження О. Тон.

Київ росіяни сприймали як місто російської духовної спадщини, а отже, ця ідея мала виходити назовні у спорудах міста. А це було нелегко здійснити, бо на першу половину XIX століття більшість церковних споруд мали характерні риси українського бароко – грушоподібні бані, білені фасади, високі фронтони і ліпнину, багатопрофільовані пілястри, які їх поріднювали з певними зразками італійської та польської архітектури.

Церковний Києво-Поділ всуціль був бароковим, проте велика пожежа 1811 року знищила низку церковних будівель. Цим скористалася влада, яка використала працю багатьох міських архітекторів на створення церковних споруд в ампірному стилі. Так, Успенський собор (церква Успіння Богородиці Пирогощої) із п'ятикупольного барокового храму стараннями Андрія Меленського перетворився на одностовпний ампірну церкву. В стилі ампір була перебудована церква Миколи Доброго. Цей же архітектор побудував низ-

Іллінська церква

ку інших нових церков у подібному стилі. Ампірний період не вніс великого дисонансу в київську архітектуру, бо зберігалася ще стара барокова традиція, параметри церков, співвідношення архітектурних деталей тощо.

Другим важливим етапом зміни архітектурних парадигм для Києва стало будівництво у 1860–90-их роках найбільшого псевдовізантійського собору – Володимирського храму на бульварі Тараса Шевченка. Одним із архітекторів собору був також німець – Іван Штрот. Володимирський собор задумувався як зразок для аналогічного будівництва в інших містах імперії. Невипадково М. Терещенко зменшену копію Володимирського – Аннозачатівську церкву – спорудив у Глухові.

Панівна роль псевдовізантійської архітектури ствердилася в українських містах Російської імперії, й у Києві зокрема, після поразки польського повстання 1863 року. Тепер не лише будуються нові, але й «візантизуються» старі церкви. Так, приміром, сталося з Георгіївським

храмом на Золотоверхній вулиці в Києві, на місці старого Георгіївського храму XI століття. Збереглися фотографії середини XIX століття, коли цей храм ще мав пізньокласичні риси церкви; а також світлина початку XX століття – з широким візантійським барабаном і декоративним оздобленням «під Візантію».

У Україні запанував так званий синодальний стиль, бо всі такі архітектурні «нововведення» підтримував петербурзький Синод – управління Російської православної церкви. Поширенню синодального, псевдовізантійського стилю сприяли російські фахівці, зокрема єпархіальний архітектор Володимир Ніколаєв. За 40 років своєї будівельної діяльності він спорудив у Києві Олександрівсько-Невський храм на Липках, Миколаївський і Покровський собори Покровського жіночого монастиря великої княгині Олександри Петрівни Романової. Остання взагалі висунула українській бароковій архітектурі Києва московсько-ярославську альтернативу. Плюсом хіба було те, що споруди Покровського монастиря розташовувалися на великій відстані від традиційних київських барокових будівель і не впадали в око.

Справу В. Ніколаєва продовжував його спадкоємець на посаді єпархіального архітектора – Є. Єрмаков. Йому належать псевдовізантійські споруди з рисами архітектурного модерну, як-от Іллінська церква на Безаківській вулиці та Пантелеймонівський собор Феоданівського скиту. На щастя, так і залишилася на стадії проекту «візантизація» трапезної церкви Івана Богослова Михайлівського Золотоверхого монастиря.

Син В. Ніколаєва – Іполіт – будував церкви вже не у візантійському, а в суто московському стилі. У Києві це Вознесенська церква Байкового кладовища та Платонівська (Покровська) церква на Солом'янці (вона має типові риси ярославсько-московської архітектури). Парадоксально, що саме в останній більше тридцяти років служив перший митрополит Української автокефальної православної церкви Василь Липківський.

Під гаслом повернення до основ візантійського грецького православ'я відбувалася деформація архітектури Києво-Печерської лаври. Характерним прикладом можна вважати зміну грушоподібних верхів на Аннозачатівському храмі в середині XIX століття. Від цієї церкви розпочинаються найстаріші Дальні печери Києво-Печерської лаври; керівництво монастиря захотіло «русифікувати» бані після того, як старі стіни дали тріщину.

Другим характерним прикладом можна вважати реконструкцію старої класичної барокової Петропавлівської трапезної церкви. Її цілковита перебудова відбувалася під претекстом реставрації, яка ніби була викликана тими ж таки тріщинами. Замість грушоподібних бань у новій трапезній була зроблена велика сферична баня «візантійського» типу. Будівництвом займався видатний московський архітектор О. Щусєв. Він очолював експедицію Московського археологічного товариства і виконував функцію перебудови історичних церков князівської доби на візантійський кшталт; або ж споруджував нові церкви у новій трапезній стилістиці. Так, приміром, була перебудована Успенська церква у Володимирі-Волинському, зведена Троїцька церква у рисах псковської архітектури в Почаївській лаврі.

У 1990–2000-их роках у псевдовізантійських (власне російських) рисах будуються більшість храмів у багатьох українських регіонах. Ідеологія завжди крокує в парі з мистецтвом. Мистецтво часто обслуговує ідеологію. У цілому, це зрозуміло і логічно. Питання лише в тому, а чи сучасна національна українська ідея має відповідне мистецьке оформлення? Чи мислимо ми категоріями, що зміст повинен мати і відповідну мистецьку форму?

Пам'ятник князю Володимиру на Володимирській гірці

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

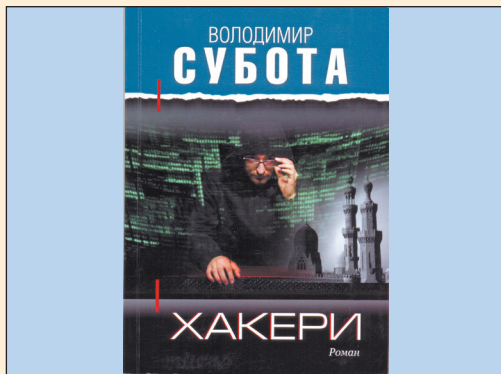
література

■ ХАКЕРАМИ НЕ НАРОДЖУЮТЬСЯ

Семимильними кроками простує світом хакерство. Одні вигадують хитромудрі програми захисту комп'ютерних систем від зламу, інші докладають зусиль, аби їх зламати.

Нещодавно у видавництві «Майдан» (Харків) вийшов соціально-психологічний роман Володимира Суботи під назвою «Хакери». Письменник знаний як сатирик, автор багатьох гумористичних книжок, лауреат літературних премій імені Остапа Вишні та Степана Руданського. Але у згаданому творі він цілком серйозно розповідає про долю хлопців – IT-спеціалістів, котрих вітер романтики кинув у вир злочинності.

У романі чимало дійових осіб, так чи інакше причетних до хакерської атаки на один із всесвітньо відомих банків. Успіх підтверджує істину: якщо за справу беруться професіонали, то результат програмований. І можна сперечатися щодо реальності сюжету, але факт залишається фактом – сьогодні, у вік стрімкого розвитку інформаційних технологій, жодна країна, державна установа чи комерційний банк не почуватися у безпеці. Конфіденційна інформація може потрапити до зацікавлених сторін осіб. Яскраві приклади – із життя України, де ледь не щодня «лягають» сайти міністерств і політичних партій. І це тільки видима частина айсберга!

Автор поєднав динамічний і пізнавальний сюжет із описом психологічного стану героїв, котрі потрапляють у певні життєві ситуації: чи то до екзотичної арабської в'язниці, чи до поліційного відділку в одній із європейських країн, чи то беруть участь у політичних баталіях, у яких переможець ніколи не відчуває себе таким, бо кожен день для нього – то нова битва на суспільно-політичній ниві... Саме обставини визначають психологію людини, її вчинки і характер.

Головні герої роману «Хакери», звісно, не очікують закономірного життєвого фіналу, коли дехто з них гине, хтось зникає безвісти на чужині або повертається на батьківщину у цинковій труні... Це безславний фініш безумства, авантюризму і необдуманого романтизму. Автор добре вивчив матеріал, який описує. Подекуди складається враження, ніби сам пережив жажливі події, які переслідували героїв.

Володимир Субота майстерно передає не тільки особливості професійної лексики фахівців комп'ютерної галузі, але й говірку тинейджерів. Отож мова персонажів цілком індивідуальна і певною мірою епатажна, що робить роман цікавішим.

Твір доречно прочитати молоді, серед якої особливо поширені ідеї «робінгудства» та легкого заробітку. Забуття чекатиме тих, у кого жадоба до грошей затьмарює здоровий глузд.

Анатолій СТОЖУК,
голова Харківської обласної організації
Національної спілки письменників України

Коли листи не потребують відповідей

Тарас ГОЛОВКО

П'ятдесят три роки тому у США вийшов друком роман «Герцог» письменника Сола Беллоу, який у середині 1970-их за цей та інші прозові твори був удостоєний Нобелівської премії з літератури.

Харківське видавництво «Фоліо» випустило згадуваний роман у серії «Карта світу» на замовлення Держкомтелерадіо. Переклад здійснив Володимир Чайковський, відомий широкому читачьому загалу оригінальними перекладами творів іноземних авторів для вітчизняних часописів і видавництв.

Сол Беллоу, справжнє ім'я якого Солмон Білоус, народився 1915 року в канадському місті Лашині (провінція Квебек) – у сім'ї євреїв-емігрантів, вихідців із Російської імперії. Коли йому виповнилося дев'ять років, батьки переїхали до Чикаго.

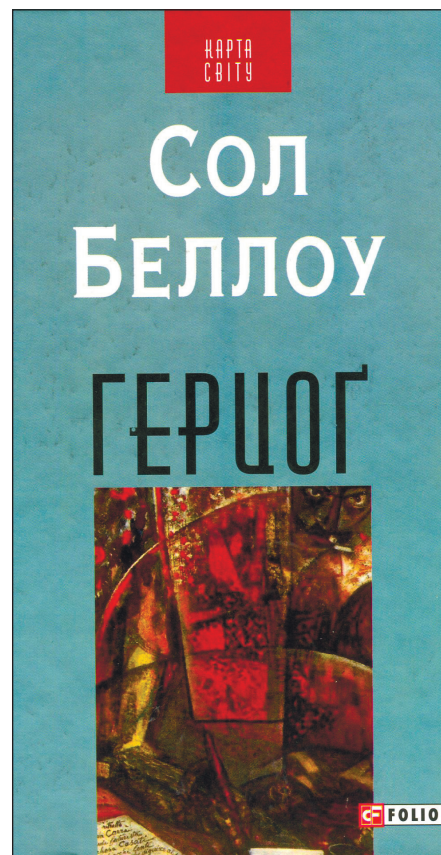
Далі навчався в університеті, викладав у різних вищих навчальних закладах, проходив службу в морській піхоті у роки Другої світової війни і, нарешті, спробував себе у літературі, що вилилося у написання дебютного роману «Людина між небом і землею». Наступні твори засвідчили його непересічний талант, були схвально сприйняті літературними критиками. У 1953 році роман «Пригоди Очі Марча», а через десять років і «Герцог», про який піде мова далі, стали кращими книгами року у США.

Роман «Герцог», напевне, викличе інтерес у тих читачів, які віддають перевагу психологічній прозі. У творі змальовується життя сорокалітнього університетського професора Мойсея Герцога, який опинився у глибокій психологічній депресії внаслідок відсутності стабільного заробітку, розлучення, невдоволення від професійної діяльності, пов'язаної з написанням наукової праці з філософії.

Цей комплекс проблем, що звалюється несподіваним тягарем на головного героя твору, змушує його заглибитися у минуле, щоб віднайти першопричину всіх невдач. Водночас Мойсей Герцог намагається відновити душевну рівновагу, аби не емоційно, а флегматично здолати психосоматичні розлади.

Мойсей Герцог, як інтелектуал і високоосвічена людина, вдається до своєрідної терапії для власної нервової системи – починає писати листи стародавнім і середньовічним філософам, померлим і живим письменникам, відомим політикам, а ще друзям і ворогам, випадковим знайомим.

Ці риторичні листи, бо відповіді на них головний герой Сола Беллоу так і не дочекався, суттєво поживляють сюжет твору, роблять його не лише цікавим, а й пізнавальним.

Парадоксальна річ: під час прочитання роману чомусь не виникає бажання заглибитися у сімейні протиріччя, що виникли між Мойсеєм Герцогом і його дружиною Медлін Понтриттер – типовою представницею середнього американського класу, небайдужою до еротичного вдоволення, грошей, страхівки, хутра, коштовностей, прислуги, одягу, нічних клубів, автомобілів, театрів. Куди цікавіше дізнатися про те, що, приміром, Мойсей Герцог хотів почути від генерала Дуайта Ейзенхауера, якому пощастило уникнути випадкового розв'язання ядерної війни після обрання його 34-им президентом США.

Або вникнути у заочну полеміку з відомим австрійським фізиком-теоретиком, лауреатом Нобелівської премії Ервіном Шредингером з приводу його книги «Що таке життя?» 1944 року видання. Мойсей Герцог вказував останньому на абсурдність його твердження, що нібито регулятивним методом еволюції на земній кулі є знищення живих істот.

Нобелівський лауреат, на думку головного героя, поставив під сумнів самі основи християнської моралі, завдяки якій людина навчилася розрізняти Добро і Зло. У розмірковуваннях про ці стійкі етичні категорії Мойсей Герцог у листі до одного зі своїх колег-науковців доходить глибокодумного висновку: людина у власному життєвому циклі лише через страждання, що їх уособлює зло, має при-

йти до просвітлення заради усвідомлення блага, дарованого Творцем Всесвіту.

Треба відзначити, що роман «Герцог» Сола Беллоу насичений багатьма цікавими фактами з життя єврейських емігрантів, які потрапили до Сполучених Штатів Америки через соціальні катаклізми у різних країнах світу.

В авторській розповіді викликає захоплення здатність цього давнього етносу дуже швидко адаптуватися до нових умов існування, вміння переборювати труднощі, пов'язані із загрозою для особистого життя, відданість юдейській релігії, заснованій на догматизмі та жорсткому виконанні усіх заповідей і настанов.

Останнє, до речі, трохи не стало для Мойсея Герцога великою проблемою, коли він лише спробував заїкнутися рідним, що заради майбутньої коханої дружини має намір відмовитися від юдейської віри і прийняти латинський обряд. За це віровідступництво одноплемінники могли накласти на нього «херем», тобто виключити з єврейської громади і відлучити від синагоги.

Умовним тлом для багатьох сюжетних ліній у творі можуть слугувати роки «сухого закону» і Великої депресії, на які припадають дитинство і юність головного героя. Автор дуже тонко і майстерно передає атмосферу Чикаго – міста, де мешкала сім'я Герцогів і яке на межі 20–30-их років вважалося кримінальною столицею Америки. Монологи і діалоги між персонажами ніби списані з реального життя, а зображений у романі конфлікт між Мойсеєм Герцогом і його батьком – колишнім бутлегером (підпільний продавець спиртного під час дії «сухого закону» у США, – Авт.) – дає уявлення, за яким принципом вибудувалися родинні стосунки у пересічній єврейській родині. Гроші та власність завжди були основним мірилом не лише матеріального достатку, а взагалі сенсом буття юдейської громади на теренах США і Канади.

На початку рецензії вже відзначалось позитивне ставлення авторитетних літературних критиків до творчості Сола Беллоу на батьківщині письменника. Одним зі здобутків прозаїка, стверджували вони, було те, що він широко застосовував у стилістиці творів «ідку ідіоматичну мову».

Як відомо, слово «ідіома» з грецької дослівно означає «своєрідний, особливий набір слів». Справді, у романі «Герцог» ідіоматичні звороти можна довго вишукувати, чимало з них не лише приносять в авторську розповідь емоційне забарвлення, але й (якщо широко) віддзеркалюють мову і культуру євреїв, пересаджених – у буквальному значенні цього слова – на північноамериканський ґрунт упродовж минулого століття.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

МИСТЕЦТВО

■ «КОЛЯДА НА МАЙЗЛЯХ»

На початку січня міністр культури України Євген Нищук відкрив восьмий Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» в Івано-Франківську. Уже традиційне святково-обрядове дійство вийшло не лише за межі Храму – цього року колядують по всьому місту, а й отримало міжнародну складову – до заходів долучились колективи не лише з України – Івано-Франківська, Коломиї, Запоріжжя, Львова, Волновахи (Донецької обл.), Бучача, Дрогобича, Києва та інших міст, а й з-за кордону – Латвії, Литви, Польщі.

■ РОЗВИВАЙМО ТРАДИЦІЙНЕ

Відкриття фестивалю розпочалося у Василянському монастирі Царя Христа Літургією за участю Архієпископа та Митрополита Івано-Франківського Володимира Війтишина.

Міністр культури Євген Нищук відзначив високий рівень організації фестивалю та наголосив на необхідності розвивати цей напрямок традиційного українського мистецтва.

«Українські колядки, насправді – це унікальні, глибокі мистецькі твори. Сьогодні я отримав усю гамму емоцій: і накочувались сльози та сум за тими, хто вже не з нами; і душа сповнювалась радістю від світлих співів; і серце було з тими, хто захищає нашу країну на Сході. У своїй уяві я повертався в дитинство, у ті золоті миті, коли мої батьки наставляли мене на шлях», – сказав Євген Нищук.

■ ВІДРОДЖЕННЯ СПАДЩИНИ

Прозвучала також думка про те, що у цих колядках та щедрівках – вікова мудрість народу, традиції та звичаї, історія та легенди. Вони навчають істинної любові до рідної землі – до України, надихають на боротьбу за нашу віру, правду та державу, і наша мета – зберігати та примножувати ці традиції.

У програмі фестивалю – традиційні, старовинні та сучасні колядки і щедрівки, що виконуватимуть численні дитячі, молодіжні та дорослі хори, ансамблі та вокалісти. За словами організаторів, «Коляда на Майзлях» є значним внеском у відродження духовної спадщини, збереження національних різдвяних традицій, унікальних українських колядок і щедрівок, а також розвитку вокально-хорового мистецтва.

Прес-служба Мінкультури України

«Українські візерунки»

Є художниці, у творчості яких виріє дивна духовна гармонія. Так і у Світлани Аношкіної, яка мовби створена для того, щоби прикрашати життя, навчати інших бачити красу в буденному.

Їй вдається, у цьому можна впевнитися, побувавши на виставці «Українські візерунки», що відбулася в київській галереї «Митець». Понад п'ятдесят робіт красномовно демонструють живописні якості художниці, яка вміє створити картину музейного рівня.

Двадцять п'ять років творчості – солідний стаж для митця. Художниця – учасниця понад 70 експозицій, а її твори перебувають у престижних картинних галереях, музеях, приватних колекціях Європи, США, Ізраїлю, України, Росії. С. Аношкіна – лауреат премії імені Дмитренка, нагороджена Подякою Верховної Ради України за участь у виставці «Україна духовна», дипломом Спільки художників Молдови «За добротинну діяльність».

НА ПІДТРИМКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ

Світлана тримає свій пензель на доленосному пульсі життя України, досить назвати її участь у Міжнародному творчому проєкті «Золотий фонд нації. Україна. Європа. Світ», який стартував у 2014 році. Патріотичний захід був проведений на підтримку європейсько-

Світлана Аношкіна

го вибору України і засвідчив чимало імен, які прославляють українську спільноту.

Такі живописні полотна, як «Сонячний день. Снов», «Пейзаж з березами. Седнів», «Яблуна цвіте» – підтверджують неповторну красу України. Дороги, які зображує Аношкіна, – красномовні, ведуть або до батьківської хати, або у хлібне поле чи на околицю села з рясним урожаєм. Художниця вміє показати красу риботящого люду, теми життя наситити музичним настроєм.

ТВОРИ – ЖИТТЄВИЙ ЛІТОПИС

Як зазначила директор галереї «Митець» Ганна Лавреха, творчість Світлани Аношкіної – помітне явище в українському живописі. Художниця взяла найкраще від вчителя, наставника, народного художника України Віктора Пузиркова (1918–1999). Навчання у престижному Художньому інсти-

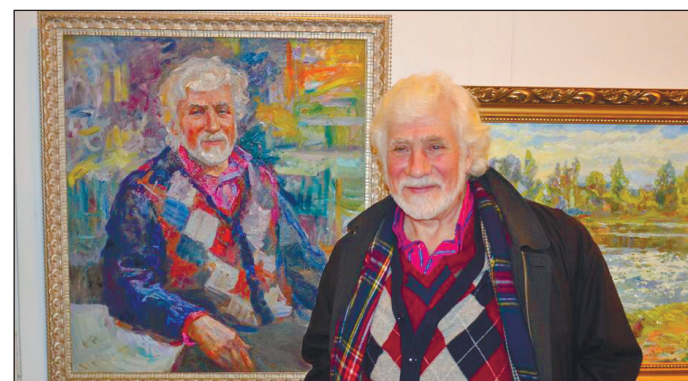
туті (нині Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури) вивело її на власну мистецьку стежу, де сформувався живописний стиль з особливою прозорою палітрою, романтичності. Ось чому пейзажі, портрети, натюрморти, створені Світланою Аношкіною, – це своєрідний життєвий літопис, у якому виріють почуття. Досить подивитися на роботи «Садиба гетьмана Розумовського в Козельці», «Вихід з храму» чи «Золота осінь в старому парку».

МОНУМЕНТАЛЬНЕ БАЧЕННЯ СВІТУ

Серія портретів свідчить про прагнення художниці зазирнути в душу людини і передати через вдалий ракурс внутрішній світ героя. Такими є картини «Художник Кравченко», «Портрет Любові Літвенчук», «Живописець Петро Зікунов», «Портрет чоловіка» чи розповідь про творчість

художника-модельєра Людмили Тесленко. Хвилююча серія портретів – із зображенням сина Івана в оточенні морських хвиль або в капелюсі. Романтична, чуйна душа мисткині відкривається в картинах «Ніч яка місячна...», «Седнівські візерунки. Трояндовий куш», «Прогулянка старим містом», «Чеське містечко Хуст». Кожна з робіт свідчить про монументальне бачення художниці, вміння передати історичні факти, спостереження краси в навколишньому світі.

Живописна палітра Світлани Аношкіної світла, сповнена хвилюючих нюансів, які надають полотнам світлоносного простору. Дивний стан музичного наповнення відчувається у квітах «Жоржини біля вікна», «Цінії», «Магнолія». Мисткиня вміє не тільки створити яскраві самобутні композиції, а й наситити їх ніжними почуттями та гарним настроєм.

Портрет П. Зікунова

Мистецтво, гідне відзнаки

Виставка засвідчила, що художниця має своє мистецьке обличчя, виразну реалістичну манеру живопису.

Художницю привітали заступник голови Київської організації художників Наталя Кохаль, заслужений художник України Петро Зікунов, голова секції живопису КОНСХУ, заслужений художник України Іван Пилипенко, кінорежисер Максим Паперник, учениця С. Аношкіної – художниця Анна Черепаня та інші.

Згадали прекрасну творчу школу, яку пройшла Світлана Аношкіна у майстерні народно-художника України В. Пузир-

«Дякую Тобі, Боже»

кова. Вчитель зумів передати учениці відповідальне ставлення до живопису, вміння внести

жанровість у композиційну побудову, наситити картини багатоплановим рішенням.

Валентина ЄФРЕМОВА, мистецтвознавець, заслужений працівник культури України
 Фото – власність художниці

 редактор
Володимир СУБОТА

Музика

■ МАЕСТРО УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДИ

Саме у такій номінації у рейтингу популярності «Колесо фортуни» переміг композитор Олександр Злотник.

Наприкінці грудня 2016 р. в Національному палаці мистецтв «Україна» відбувся творчий вечір О. Злотника, народного артиста України, кавалера орденів Миколи Чудотворця, «За заслуги» III ступеня, князя Ярослава Мудрого V ступеня, професора та ректора Київського Інституту мистецтв імені Р. Глієра. Задивована публіка упродовж майже 4-ох годин спостерігала за музично-хореографічним видовищем, щедро оздобленим виграваннями різнокольорових світлових променів і відеоефектів. Та, звичайно, в центрі уваги був сам маестро, котрий здебільшого виступав за роялем, беручи таким чином найактивнішу участь у виконанні своїх пісень.

Ведучий вечора Василь Ілашук прагнув змалювати якнайповніше портрет артиста, наголошуючи як на багатогранності творчих уподобань, так і особливостях громадської та педагогічної діяльності. Тому акценти були розставлені передусім на жанровому розгалуженні доробку О. Злотника, автора естрадних пісенних шлягерів («Маки червоні», «Паперовий човник», «Летіла пташка...»), зразків фольклорного напрямку («Паляниця», «Україна вишиванка») і патріотичного звучання («Родина»), а також музики кіно, опери-думи, мюзиклів, хорів, симфонічних та камерно-інструментальних композицій.

Наголошено й на цілком природній тісній співдружності музиканта з українськими поетами, більшість котрих були присутні на вечорі (О. Вратарьов, В. Герасимов, А. Демиденко, В. Крищенко, А. Толстоухов та ін.)

Пишучи щодня і маючи в доробку вже близько 3000 пісень, композитор підтримує творчі зв'язки з численною когортою естрадних співаків, котрі їх постійно виконують (О. Шак, В. Білоножка, В. Павлік, О. Білозір, дует Анісімових, квартет «Гетьман»), а такі, як А. Кудлай, мають навіть цілі програми.

«Відхиленням» від національного українського духу можна вважати також композицію «Аве, Україно» – парафраз із використанням початкової інтонації «Аве, Марія» Ф. Шуберта у виконанні ансамблю скрипалів КІМ імені Р. Глієра та пісню у виконанні В. Павліка «Кожна зірка має ім'я» з виразними ознаками латиноамериканського шлягера.

Отож в цілому, в палаці «Україна» упродовж вечора лунали мелодії прості й дохідливі, з чіткою ритмічною структурою, забарвлені в ошатну й колористичну оркестровку, розраховані на найширший загал слухачів. Недарма О. Злотник за багаторічну діяльність заслужив чимало відзнак і нагород, серед них – Міжнародна премія імені Сіді Таль, Всеукраїнського фестивалю «Пісенний вернісаж», Міжнародного фестивалю «Шлягер року», премії «Жар-птиця» та «Успіх», а також Велика золота медаль Всесвітньої інтелектуальної власності (Женева, Швейцарія).

Альбіна БУТУК

«Музика – наш спільний дім»

Володимир СУБОТА

Фестиваль виконавської майстерності під такою назвою проходить наприкінці кожного року у Харківській середній спеціалізованій музичній школі-інтернаті.

З ахід проводиться за підтримки Міністерства культури України, Європейської спілки молодіжних музичних конкурсів та Харківського національного університету мистецтв імені І. Котляревського.

ВИЗНАНІ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПОЮ

Традиційно у фестивальных концертах бере участь Молодіжний академічний симфонічний оркестр «Слобожанський», визнаний свого часу кращим молодіжним оркестром Європи. Цього разу на відкритті музичного свята за пультом стояв диригент, лауреат міжнародних конкурсів Ярослав Шемет (Україна-Австрія). Солістами виступили Іріс Маас (Австрія), Андрій Холодков, Олександр Панченко, Олександр Агафонов, Аліна та Ганна Лукачович (Україна) і Олександр Стернат (Швейцарія).

Особливий інтерес публіка виявила до концерту оркестру, яким диригував відомий випускник школи-інтернату, народний артист України,

Оркестр «Слобожанський» – диригент Аллін Власенко

професор Національної музичної академії України імені П. Чайковського Аллін Власенко. Того дня разом з оркестром виступали лауреати VII Міжнародного конкурсу молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах імені Д. Біди, який недавно завершився у Львові, – харків'яни Олександра Васильєва, Віталій Ляшко, Святослав Борисов, Антін Смирнов і Валентина Шенгур. Виконувалися твори Антоніо Вівальді (Концерт для фагота з оркестром), Карла Вебера (Концерт для кларнета з оркестром), Томазо Альбіноні (Концерт для гобою з оркестром ор. 9 № 2 g-moll I ч.) та Вольфганга Амадея Моцарта (Концерт для флейти з оркестром ре-мажор I ч.).

«Кожен оркестр вважає за честь виступати зі знайомими диригентами, до того ж такими,

як Аллін Власенко. Професіонали подібного рангу відразу покращують рівень виконавської майстерності музикантів, оскільки передають свою культуру гри, звучання, методи сприйняття матеріалу. Маестро – центр всього оркестру, і молодь намагається перейняти у нього все найкраще», – зазначив заступник директора оркестру «Слобожанський» Олександр Дворниченко.

ОРАНЖЕРЕЯ ДЛЯ ОБДАРОВАНИХ

Програма фестивалю була складена таким чином, щоб учасники змогли не тільки виступити з відомими виконавцями, але й продемонструвати власну майстерність.

«Вихованці нашої школи виконують складні класичні твори, що свідчить не тільки про їхню природну обдарованість,

але й про рівень професіоналізму педагогів. Серед них чимало заслужених і народних артистів», – каже директор Харківської школи-інтернату, художній керівник фестивалю, заслужений діяч мистецтв України, професор Валерій Алтухов.

Дивовижним став концерт хорової музики, на якому виступили: лауреат міжнародних конкурсів та фестивалів – хор хлопчиків (художній керівник і диригент Олексій Кошман) та лауреати всеукраїнського конкурсу – два хори дівчат (художні керівники і диригенти Наталія Грозенок і Ганна Олєпір), народний хоровий колектив «Весняні голоси» (художній керівник і диригент Олексій Фартушка). Учні школи показали чудові вокальні здібності, виконуючи складний репертуар, для вивчення якого слід докласти неабияких зусиль.

Колектив музичної школи-інтернату відповідальний за майбутнє своїх вихованців – бере активну участь у загальнодержавному мистецькому проєкті «Юні таланти України», який сприяє розвитку таких обдарованих дітей.

Хоча учасники фестивалю юні за віком, але всі мають міцний стрижень артиста – вони наполегливі у досягненні поставленої мети і в навчанні.

Фото Віталія СИДОРЕНКА

Просвітницький марафон

У Дніпропетровській академії музики імені М. Глінки майже два тижні проходила VI Бахівська академія.

Серед організаторів просвітницького марафону Нове Бахівське товариство з міста Лейпциг (Німеччина) та Генеральне консульство Німеччини в місті Донецьку з офісом у місті Дніпрі. Проведення попередніх Бахівських академій в Україні з 2004 року на базі Донецької музичної академії імені С. Прокоф'єва означилося як масштабною популяризацією шедеврів генія музичного бароко, так і досягненням їхньої більш точної виконавської інтерпретації молодими музикантами,

Крістіан Пакмор (труба) зі студентами

підвищенням професійно-аналітичного рівня свідомості у розумінні музики Й. С. Баха.

Зберігаючи традиції і рухаючись у напрямку примноження культурно-просвітницьких

здобутків, викладачі шостої Бахівської академії зосередились на заняттях зі студентами Дніпропетровської академії музики імені М. Глінки, а також з молодими музикантами-гостями з вищих навчальних музичних закладів міст Києва, Харкова та Одеси.

Серед німецьких викладачів – хоровий диригент, художній керівник проєкту Крістфрід Брьодель, викладачі академічного співу Гертруд Гюнтер та Іоханнес Шмідт, спеціалісти Ульріке Тітце (скрипка, струнно-смичкові інструменти), Крістоф Гербет (гобою, дерев'яні духові інструменти) та інші.

Валерій ГРОМЧЕНКО

редактор
Світлана СОКОЛОВА

ВИСТАВКИ

■ МАЛИМ МІСТАМ – ПРО ЄВРОПУ

У 100 бібліотеках України відкрито пункти європейської інформації (ПЄІ).

Мережа пунктів започаткована Українською бібліотечною асоціацією у 2016 році за підтримки програми Європейського Союзу «Еразмус+ (Жан Моне)». Проект передбачає розширення Мережі центрів європейської інформації (ЦЄІ), створених на базі більшості обласних універсальних наукових бібліотек, і відкриття в малих містах України пунктів європейської інформації.

Пункти європейської інформації – це інформаційні центри, де громадяни отримують доступ до інформаційних ресурсів із питань європейської інтеграції та поширення знань про ЄС: засади функціонування, діяльність керівних інституцій, відносини з Україною та політика європейської інтеграції нашої країни, а також європейські цінності.

Серед важливих передумов підтримки громадянами України євроінтеграції значну роль відіграє їхня поінформованість про ЄС, його цінності, надання громадянам відкритого доступу до європейської інформації та інформації про євроінтеграцію України. І це розуміють працівники книгозбірень. Так, Виноградівська центральна районна бібліотека Закарпатської області проводить електронне інформування користувачів бібліотеки, сільських рад, бібліотек-філій, громадських організацій та шкіл району про оголошені гранти, курси, програми від ЄС.

У Рік англійської мови в Україні найбільше користувачів зацікавлені вивчати іноземні мови в бібліотеках. Більшість ПЄІ надають можливість вивчення англійської мови, спілкування з молоддю європейських країн у соціальних мережах. Бібліотеки надають консультації щодо отримання віз до країн Європи та можливостей навчання у європейських університетах.

Успішні історії користувачів бібліотек показують, що діяльність пунктів ЄІ сприяє популяризації європейських цінностей, переконливого впливу на мешканців місцевих громад щодо європейського вибору України, укріпленню зв'язків між європейськими народами.

Олег Бай, керівник проекту «Міжнародна журналістика України», Надзвичайний і Повноважний Посланник України, висловлює думку: «Створення пунктів європейської інформації в бібліотеках, поза сумнівом, дозволить кожному споживачеві самостійно (отже, глибоко, усвідомлено) формувати власний, неупереджений погляд на світову політику, на успіхи та неуспіхи України на шляху євроінтеграції. Дозволить сприймати зроблене без ілюзій, незроблене – без розпачу. І, головне, формувати власне сприйняття та позицію. Активну позицію, бо у Європу йдемо всі, та йде кожен із нас. Доступ до інформації, сприйняття аналітичних та інформаційних матеріалів у такий спосіб – у бібліотеках – на мою думку, є надзвичайно важливим. А ініціатива заслуговує на підтримку словом і ділом».

Інформація Української бібліотечної асоціації

...І знову про Євгена Чикаленка

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Наприкінці минулого року виповнилося 155 років від дня народження Євгена Чикаленка – видатного українського державного діяча, благодійника, талановитого публіциста й мемуариста.

Знагоди цієї події у столичному Музеї видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Михайла Старицького і Панаса Саксаганського відкрилась виставка «Євген Чикаленко. Родинні та громадські зв'язки».

Представлено унікальні мемуари із приватного архіву онука Є. Чикаленка та із фондової колекції Музею: особисті речі Євгена Харлампійовича та його родини – дружини Марії, дітей Ганни, Вікторії, Левка, Петра та Івана; документи й матеріали, що висвітлюють державотворчу, громадську, видавничу, публіцистичну, меценатську діяльність непересічної особистості.

Вечір відкрила організаторка експозиції, завідувачка відділу «Музей «Іван Франко і Київ» Лариса Каневська: «Євген Чикаленко – не просто добродійник, який виділяв величезні для свого часу кошти на українську справу, а й людина, яка дуже переймалася культурним і політичним життям України».

Тему продовжив Євген Іванович Чикаленко. Він нагадав присутнім науковцям, що його дід був не лише одним із засновників Центральної Ради, але й першим кандидатом від тогочасних україн-

Євген Чикаленко розповідає Людмилі Чикаленко (зліва) та художниці Марині Соченко (справа) історію родини Чикаленків

ських політичних сил на посаду її голови. Однак тоді він скромно відмовився на користь Михайла Грушевського. А згодом Євген Харлампійович був і першим кандидатом на посаду гетьмана України, але заради єдності українства, на жаль, поступився тоді Скоропадському, хоч був правдивішим і принциповішим за нього у відстоюванні української справи. Поділився нащадок видатного діяча і гіркими спогадами про долю представників свого славного роду. Це були талановиті люди, знавці багатьох мов, засновники українських інституцій на еміграції...

Авторка кропіткої й натхненної праці з дослідження Чикаленківського архіву, упорядниці унікального видання «Щоденники Чикаленка», кандидат історичних наук Інна Старовойтенко розповіла багато цікавого про участь Євгена Харлампійовича в українському політичному й громадському житті, тісні стосунки з українськими діячами того часу та про його величезну меценатську діяльність на користь національної справи.

Виступає Інна Старовойтенко – кандидат історичних наук

Особисті Чикаленкові часописи – багатий матеріал для розуміння історії українського національного руху XIX – початку XX століття. «Щоденники Чикаленка» вирізняються (порівняно з іншими подібними виданнями) об'єктивністю і є реальним відзеркаленням подій, що відбувались у ті буремні роки. За словами упо-

Виступає Юрій Гнаткевич – кандидат педагогічних наук

рядниці, «Щоденники...» мають прислужитися не тільки науковцям і широкому загалу, який цікавиться вітчизняною історією, але й сучасним меценатам, котрі хочуть залишитись у пам'яті сучасників і наступних поколінь людьми з доброю славою. Потрібно докласти максимальних зусиль, аби повернути архів Євгена Чикаленка зі Сполучених Штатів, де він зараз перебуває, на Батьківщину.

Доктор історичних наук Ігор Гирич та завідувачка меморіального Музею М. Грушевського Світлана Панькова високо оцінили подвижницьку працю великого українця. Він важко переживав втрату державності УНР і докладав багато зусиль і часу до організації визволення України від більшовиків шля-

хом поєднання сил антибільшовицьких повстань в Україні та еміграції на чолі з князем Василем Вишиваним (Вільгельмом Габсбургом), в якому він бачив набагато більшого патріота України за проросійського гетьмана Скоропадського. Виступав за тимчасову еміграцію кращих людей з України, щоби врятувати їх від репресій московської ВЧК.

Науковці також відзначили, що Євген Харлампійович був передусім державотворцем, а його меценатська діяльність стала фундаментом для державотворчих і націєтворчих проєктів. Епістолярна спадщина вітчизняного мецената дуже актуальна й потрібна для сьогодення – як приклад широкого доброчинства та діяльності справжнього державника.

Історики, яких підтримав народний депутат попередніх скликань, а нині голова Проросійського центру націо-

нального відродження імені Євгена Чикаленка Юрій Гнаткевич, запропонували заснувати Музей Є. Чикаленка у Києві, увічнити пам'ять про нього в назві однієї з вулиць нашої столиці та відкрити народний пам'ятник славному синові українського народу.

Світлий образ Чикаленка і його людський подвиг набуває на думку, що українців можна й потрібно об'єднувати навколо конкретних необхідних справ. Адже саме вони й зроблять майбутню Україну такою, про яку мріяв і задля якої жертвував усі свої матеріальні статки і духовні сили великий український меценат Євген Чикаленко.

Виставка триватиме до 8 лютого 2017 року.

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

ОГОЛОШЕННЯ про проведення конкурсного добору на посаду директора державного підприємства «Кримський дім» 23.12.2016

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду директора державного підприємства «Кримський дім» (далі – Заклад культури) (вул. Суворова, 9, м. Київ, 49089).

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 23 грудня 2016 року до 21 січня 2017 року

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – Орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з проведення конкурсного добору на посаду директора державного підприємства «Кримський дім» (далі – конкурсна комісія) з 23 грудня 2016 року

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Закладу культури на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членами сім'ї керівників Органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

- заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних – відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;
- автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;
- копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;
- два рекомендаційні листи довільної форми;
- мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на пошту та електронну адреси Органу управління: **вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, Міністерство культури України**; контактний телефон: (044) 279–36–31, Пальоха Сергій Юрійович; електронна адреса: s312411@gmail.com.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити її професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе особа, яка подає документи.

Під час другого засідання конкурсної комісії кандидат публічно презентує проекти програм розвитку Закладу культури на один і п'ять років.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 23 грудня 2016 року та закінчується не пізніше 23 лютого 2017 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

Кваліфікаційні вимоги:

- вища освіта;
- стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
- володіння державною мовою;
- досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності не менше трьох років;
- здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомостей про матеріально-технічну базу та фінансову звітність за попередній бюджетний період Закладу культури, можливо ознайомитися на офіційному сайті Мінкультури (рубрика «Вакансії»).

Світлана СОКОЛОВА

До 8 лютого в арт-просторі LeraLitvinovaGallery – новий масштабний проект: виставка сучасного мистецтва Lumen!

Урочисте відкриття експозиції було приурочене до дня народження засновниці галереї – Лери Літвінової. У проекті беруть участь як давно відомі українській аудиторії митці, так і молоді автори. Серед них: Валерій Франчук, Johnny Crack, Микита Зігура, Єгор Зігура, Лера Літвінова, Ольга Глумчер, Ката Рудакова, Сергій Піскунов, Реана Малевич, Валерія Тарасенко, арт-група Light, Аліна Гаєва, Саша Q, Ганна Васильєва, Семен Шербина, Олена Пронькіна, Ната-

лія Корф-Іванюк, Лесь Панчин, Ярослав Коробка.

Цей проект, який створила Леонора Янко, директор LeraLitvinovaGallery, поєднав картини, скульптури та інтерактивні інсталяції. Зроблено це задля проведення нестан-

дартного діалогу між митцем та глядачем.

Урочиста подія поєднувала іскристу святкову атмосферу та медитативний, філософський настрій, який випромінювали мистецькі роботи.

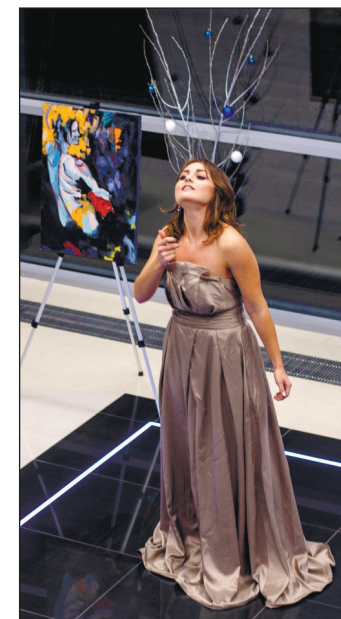
Протягом вечора неодноразово гостей заворожувала неперевершеним виконанням відомих арій оперна дівка Анастасія Дерун, а чудовий музичний супровід забезпечив звукорежисер AnatollSoul.

На відкриття завітали відомі колекціонери, поціновувачі сучасного мистецтва та представники преси. Вони із задоволенням спілкувалися з авторами робіт, які охоче ділилися своїми думками та ідеями.

Про рівень авторів творів, представлених на виставці, говорить хоча б такий факт. У день презентації експозиції роботи двох ав-

торів, яких представляє LeraLitvinovaGallery, були продані офіційно з аукціонів. Картина Олени Пронькіної – в аукціонному домі «Дукат», а скульптура Єгора Зігури Colossus which Awakens, прогнотована ринкова вартість якої складала 4000–6000 фунтів стерлінгів, пішла з молотка відомого міжнародного аукціону Phillips у Лондоні за 20 000 фунтів.

Проект Lumen – це не тільки насолода від прекрасних витворів мистецтва, а й можливість зазирнути в джерело душевних сумнівів, зустріти власну тінь і порозумітися з нею, – упевнені організатори.

Новації а-ля Європа

Те, що роблять наші художники, іноді дуже високо оцінюється за кордоном, а в Україні не завжди сприймається з належною повагою.

Таке судження висловила засновниця галереї Лера Літвінова на відкритті виставки Lumen.

І це відбувається, на її думку, тому, що залишається частина людей, які вважають, ніби мистецтво обмежується музеями, класичною технікою написання робіт.

А ось у Європі, наприклад у Польщі та Німеччині, навпаки, вітаються експерименти. Поряд із класикою, звісно, але з умовою, що вона повинна бути переосмислена.

«Тому ми й зробили виставку, яка зібрала кілька нестандартних молодих українських авторів, роботи яких сповнені символів і змушують задуматися над переживаннями мо-

лоді. Приміром, твори Ольги Глумчер та Кати Рудакової передають вічну боротьбу зі своїми гріхами – в сучасному розумінні, а робота Ганни Васильєвої та Ярослава Коробки

демонструє, як сучасний художник бачить фотографію. На жаль, в Україні не завжди розуміють, що сучасна фотографія може бути об'єктом колекціонування і мистецтва, що має певну цінність.

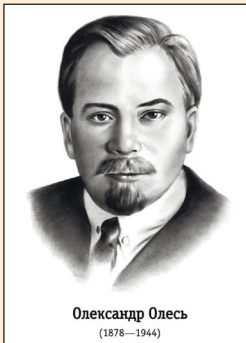
Скульптури Микити і Єгора Зігур, незважаючи на сучасний матеріал і виконання, дуже естетичні, і неможливо знайти байдужого до них, бо це естетика в чистому вигляді».

Організатори висловлюють подяку за підтримку автосалону «Акура Центр Київ», на території якого розгорнуто експозицію, і запрошують оглянути виставку. Вхід вільний!

Фото надані організаторами

постаті

ПАНТЕОНУ ГЕРОЇВ – ОПІКА ДЕРЖАВИ

 Олександр Олесь
(1878–1944)

Міністр культури України Євген Нищук повідомив про доручення прем'єр-міністра України щодо створення спеціальної міжвідомчої комісії, яка займатиметься питанням перепоховання видатних українців.

«Люди, які зробили винятковий внесок у розвиток, становлення Української Держави, нашої історії і

культури, мають бути гідно вшановані на рідній землі. Саме з цією метою при Мінкультури, за дорученням прем'єр-міністра України, буде створена міжвідомча комісія, – повідомив міністр культури України Євген Нищук. – Це надасть реальні можливості Міністерству культури впливати на процес вшанування пам'яті великих українців, імена яких мають залишатися в історії держави. Очевидно, що до її складу повинні увійти представники: Міністерства юстиції, адже діяльність цієї комісії має розглядати багато правових чинників та Міністерства закордонних справ. А якщо ми розглядаємо питання створення у столиці пантеону відомих українців, – то і представники Київської міської держадміністрації».

Міністр звернув увагу на той факт, що до складу Міжвідомчої комісії увійдуть фахівці Мінкультури спільно з Українським інститутом національної пам'яті, адже він має вичерпну інформацію щодо обліку осіб, які з тих чи інших причин захоронені за кордоном. Створення комісії дозволить формалізувати ухвалені політичні рішення і значно активувати процес створення пантеону видатних особистостей та героїв України, яких знає весь світ. Він також наголосив на тому, що рано чи пізно мало бути вирішене питання щодо означення місця для такого пантеону, і ці функції може взяти на себе згадана комісія.

«Очевидно, що Українська Держава має взяти під серйозний контроль і опіку зберігання місць поховання своїх відомих земляків», – підкреслив Євген Нищук.

Щодо питання із перепохованням останків відомого українського письменника Євген Нищук наголосив: вирішувати будуть нащадки Олександра Олеся, які проживають у Канаді. Залежно від рішення родини і здійснюватиметься процес можливого перепоховання. Кошти на перепоховання виділить Уряд України.

Довідково:

Олександр Олесь – відомий український письменник, поет, драматург, представник символізму; батько поета та політичного діяча Олега Ольжича.

Творчість Олександра Олеся виразно поділяється на два періоди – в Україні (1907–1918) та в еміграції (1919–1944). Еміграція стала трагедією життя Олеся. Він періодично живе в Будапешті, Відні, Берліні, Празі; видає за кордоном низку збірок, основна тема яких – туга за Україною. У 1919–1922 роках разом з Антоном Крушельницьким та іншими земляками збирає кошти на допомогу голодуючим в Україні. Моторошні події голодомору 1921–1923 років поет зобразив у циклі «Голод». У драмі «Земля обітована» (1935) Олесь одним із перших в українській літературі розкриває суть сталінської політики.

Прес-служба Мінкультури

Музичне мистецтво у сприйнятті поетів-корифеїв

До величної постаті Івана Франка, яка вже давно стала символом незламності і мужності, не згасає інтерес сучасників.

Усвідомості багатьох поколінь українців глибоко відклався відомий афоризм письменника: «Лупайте сю скалу, нехай ні жар, ні холод не спинить вас». Він став основним лейтмотивом життя письменника, провідною зорею у його науковій, літературній, громадсько-політичній діяльності. Сучасники називали Івана Франка вічним революціонером неспокойного людського духу, Великим Каменярем поступу, титаном думки і титаном праці і, врешті, українським Мойсеєм. Проте він не вважав себе таким, а свою скромну місію в тогочасному українському суспільстві пояснював такими поетичними рядками:

*Я не геній,
Я звичайний чоловік.
Я для геніїв грядущих
Поле дикее орав...*

Велетенська творча спадщина українського Прометея, квінтесенція його могутньої думки, чистої душі і невсипущої, «довгої й утяжливої» праці – і на початку XXI століття не втратили свого інтелектуального та громадського рефрену, наукової привабливості, морально-етичної та естетичної краси.

Дослідник життя, творчої і громадської діяльності І. Франка В. Сімович, розкриваючи важелі впливу Великого Каменяря на українське суспільство, в одній зі своїх праць підкреслював, що І. Франко був «вчителем ці-

лих поколінь нашого народу, по-батьківському брав за руку молодь, вів її до сонця. А коли з тієї молоді мужи виростали і враз із ним до роботи ставали, то все ж над ними спочивало люб'язне око батька, щоб часом колишні його діти зо шляху не збилися. Франко – це частина історії нашої землі. Вийшов із неї, і для неї віддав усе, що мав. А як відійшов від нас, на всьому, до чого він своїх рук приклав, полишилася печать його духа».

На нашу думку, феномен І. Франка визначається, насамперед, такими його рисами, як високий рівень освіченості, наявність унікальних інтелектуальних здібностей, доброзичливий характер, універсалізм знань і широчінь творчого діапазону. Свідченням цього, наприклад, є те, що багатоманітна культурно-мистецька спадщина Івана Франка є невичерпним джерелом натхнення для композиторів, літературною основою музичних творів найрізноманітніших жанрів і форм. Про-

Іван Драч

рочі слова гімну І. Франка «Вічний революціонер» вже давно стали крилатими і завжди увійшли до золотого фонду вітчизняної революційної поезії.

Протягом багатьох десятиліть славнозвісний вірш Великого Каменяря звучить з мелодією, створеною на його текст відомим українським композитором М. Лисенком, який своєю творчістю заклав підвалини модерної національної музики, сприяв її відродженню на теренах Слов'янщини. Ця пісня-гімн почала своє життя у буремному 1905 році, коли Україну, як і Росію, охопила могутня хвиля революційного піднесення і тисячі знедолених трудівників піднялися на бій за волю і соціальну справедливість. Вірш «Вічний революціонер» – чудовий зразок органічного злиття слова й музики, творчих і патріотичних помислів поета й композитора, уособлення наступального бойового духу творчості цих двох видатних представників української культури.

Слід сказати, що письменник ніколи не займався музикою як професіонал. Однак любов до мистецтва звуків проніс через усе своє життя. Глибоке, органічне сприйняття музики, властиве демократичним верствам суспільства, розуміння її як невід'ємної частини земного буття дозволило І. Франку висловити низку цінних міркувань і спостережень стосовно тенденцій розвитку української музичної культури, стати авторитетним знавцем у царині музичного мистецтва.

Для І. Франка сучасна пісня – це...

*... Огонь в одежі слова –
Безсмертна, чудотворна
фея
Правдива іскра Прометея.*

Слід зазначити, що саме пісня, її неповторний національний мелос і мелодійний колорит є фундаментом цивілізаційної української культури. Народний артист України, композитор Олександр Злотник зазначає: «Україна тримається на трьох китах: землі, що народжує хліб, жінці, яка продовжує рід, та пісні, що є основою української культури». Культурно-мистецький і психологічний феномен сучасної пісні влучно окреслив у притаманній йому бездоганній літературній формі відомий український поет І. Драч. У поетичних рядках, адресованих славнозвісному композитору О. Білашу, він дав лаконічну, проте досить проникливу характеристику квінтесенції пісні:

*А пісня – це душа. З усіх
потреб потреба.
Лиш пісня в серці ширить
межі неба.*

*На крилах сонце сьайво їй
лиша.*

*Чим глибше пісня, тим
ясніш душа.*

На наше глибоке переконання, саме такий підхід метрів поетичного слова – як історичного минулого, так і сьогодення – має стати дороговказом для вітчизняних композиторів, виконавців українських мелодій та музичних композицій, щирих шанувальників і палких прихильників високохудожньої пісенної творчості.

Отже, культурно-мистецька спадщина І. Франка і в сучасних умовах не втратила своєї актуальності, інтелектуального рефрену, а тому вимагає прискіпливого аналізу і творчого осмислення в контексті основних парадигм розвитку новітньої української культури та її основних складових.

Анатолій ПАВКО, доктор історичних наук, професор, заслужений працівник культури України, лауреат премії М. Грушевського НАН України

редактор
Світлана СОКОЛОВА

краєзнавство

■ А ЗВІДКІЛЯ БАРИШПІЛЬ?

— У розділі «Народознавство» бачимо «Казочки з Барішполя», записані Павлом Чубинським і впорядковані Сергієм та Оленою Кравчунами. Це колосальна праця — як Павла Платоновича, так і упорядників. Але у мене виникло бажання адаптувати їх для сучасного читача, дітей, — скоротити, спростити, бо вони складні для сприйняття.

— Цікава ідея. Віктор Близнаць зробив адаптацію «Повісті минулих літ». Унаслідок цього саме адаптований ним текст вчать у школі, бо оригінал занадто складний для сприйняття дітей. Аби наблизити до них творчість Чубинського, те саме необхідно зробити і з «Казочками з Барішполя».

— **Ще один розділ — «Історичне краєзнавство». У тому вміщено багато матеріалу про Леську божницю Володимира Мономаха. Із чим це пов'язано?**

— Бориспільщина відзначала 900-річчя написання «Повчання дітям» Володимира Мономаха. Тож вкотре було порушено питання відтворення Леської божниці, що розташовувалась на території сучасної школи № 1. Там є законсервовані фундамент пам'ятки. Є плани (знову ж таки з ініціативи міського голови Анатолія Федорчука) за два роки відтворити її, але трохи меншого розміру. Це буде відділ нашого історичного музею під назвою «Стародавній Бориспіль». Уміщені в альманасі статті директора музею Наталії Йови, наукових співробітників Тетяни Гойди і Ярослава Костіна були озвучені на конференції, присвяченій Володимиру Мономаху. Вчені стверджують, що останні 7 років він прожив у Борисполі і «Повчання» було написано саме тут.

— **А тепер питання від цікавого читача. Я помітила, що у багатьох документах місто згадується не як Бориспіль, а як Барішпіль. Чи не вважаєте Ви, що ця назва пішла зовсім не від словосполучення «Борисове поле», а, наприклад, від слова «баріш»?**

— У мене є власна версія походження назви міста. Позаторік ми відзначали 1000-ліття від першої літописної згадки про Бориспіль, але зрозуміло, що його вік значно поважніший. Ця територія була заселена тисячі років, про що свідчать результати розкопок. Багато наших назв дуже важко пояснити, часом вони навіть видаються смішними.

Якось я зацікавився цією проблемою і заглибився у санскрит. Це наша прапрамова, якою написані веди, де 70–75 % слів української мови. У ведах ідеться про події навколо Дніпра. Тобто тексти описують те, що відбувалося тут, на наших землях. Такот, у санскриті «бар, баріш» означає «болото». Цей берег Альти віддавна був болотистим. «Піль» — це не поле, як ми звикли думати; в санскриті «пур, піль, пол» — це «загорожа, місто, фортеця». Тобто Барішпіль можна розшифрувати як «фортеця, укріплення на болоті». Така версія видається мені не лише цікавою, а й більш правдоподібною.

Альманах «Бориспільський край» — для небайдужих

23-й Форум видавців, який минулоріч відвідував у Львові, засвідчив: книжка в Україні, на жаль, — майже розкіш, як для тих, хто хоче її видати, так і для тих, хто волів би купити.

І тим більше тішить факт, що знаходяться люди, які дають життя якісним, потрібним виданням. Бориспільська міська рада профінансувала третій випуск краєзнавчого альманаху «Бориспільський край», присвяченого сучасному науковому та літературно-мистецькому процесу в регіоні. Я зустрівся із незмінним головним редактором і упорядником альманаху — поетом, літературознавцем, краєзнавцем, перекладачем, заступником директора з наукової роботи Бориспільського державного історичного музею Володимиром Литвином.

— **Володимире Миколайовичу, цей том альманаху навіть зовні кращий від попередніх: якісніший папір, друк, кольорові знімки на крейдованому папері. Чи складно підготувати і видати таку книгу?**

— Знайти матеріал було насправді нескладно, бо наш край багатий на таланти. А от надрукувати книгу без підтримки міської влади було б практично неможливо. Однак мер міста Анатолій Федорчук, а також депутатська комісія на чолі з Миколою Степаненком підтримали мою ідею, бюджетні кошти було виділено, і попередні недоліки враховано.

— **Другий том альманаху був присвячений темі «Тарас Шевченко і Бориспільщина» (до 200-річчя від дня народження поета). А чи є об'єднавча тема для третього?**

— Спільної теми немає, бо хотілося показати калейдоскоп культурного, мистецького, літературного, суспільного та педагогічного життя краю. Альманах — форма, яка передбачає, що тут можна вмістити багато всього, висвітлити різні сфери життя суспільства.

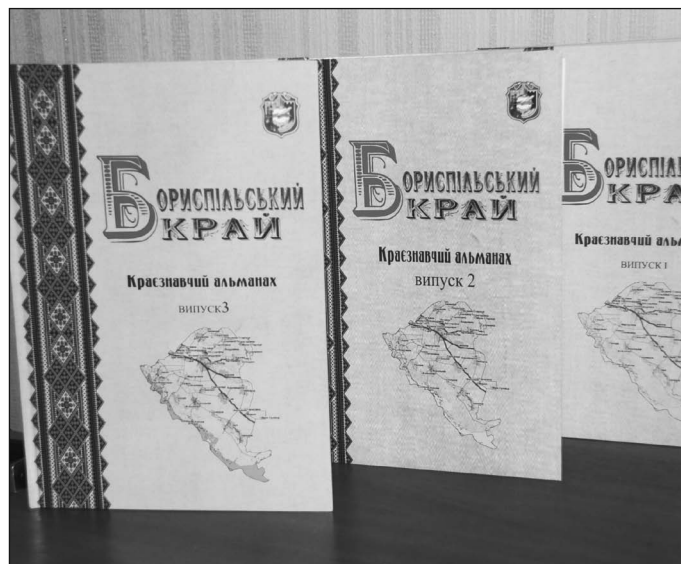
— **Майже третину альманаху займає перша частина роману-трилогії Сергія Дячука «Біла ріка», а в**

розділі «Студії. Рецензії. Огляди» — чотири огляди твору від різних авторів. Звідки така увага до письменника і видання?

— Сергій Дячук — молодий автор, який народився і виріс у Борисполі, але літо проводив у дідуся з бабусяю в Карпатах. Як малий Тарас, причаївшись, слухав розповіді старших, так і Сергій годинами вбирив, мов губка, спогади старих гуцулів про минувшину, їхню говірку, інтонації. А в дорослому віці задумав написати родинну сагу про три покоління буковинської гуцульської родини.

Володимир Литвин

Це перший роман із задуманої трилогії, він отримав позитивні відгуки в пресі. Автор подає події, не даючи оцінок часу, людям, їхнім вчинкам, що вже є ознакою таланту. Тож твір заслуговує на те, щоб займати суттєву частину альманаху.

— **Григорій Тименко. Містична постать, донедавна практично невідома читачам, а з позаминулого року — поетичне відкриття всеукраїнського значення. Багато хто говорить про поета масштабу Стуса чи Свідзінського. Як Ви ставитесь до цього?**

— Справді, позаторік на Львівському форумі видавців відбулося сенсаційне відкриття: презентована збірка нашого земляка Григорія Тименка «На вулиці мертвого сонця». Книгу видало чернівецьке видавництво «Букрек», редактором виступив Мирослав Ла-

зарук, упорядкував і написав передмову Іван Дзюба. Неперісна збірка йшла до читача 50 років.

У листопаді 1968 року 24-річний Григорій Тименко просто вийшов з дому на роботу і не повернувся. Про його подальшу долю невідомо, деякі люди роблять припущення, що він живий, у монастирі чи деінде. Цікаво, що якимось у розмові з родичем Григорій зауважив: «От добре було б, якби сталося так, що я є, а потім раз — і мене не стало».

Для мене це геніальний поет. Це безмір світу, з його віршів постає, що трагедія його зникнення закономірна, бо він увібрав у себе всі трагедії і негаразди світу, тонко відчував і гостро сприймав його. Це поет першого ешелону, тому ми маємо зробити все, щоби про нього і його творчість дізналося якомога більше людей.

— **Два роки поспіль з легкої руки Миколи Боровка у Борисполі в травні відбувається фестиваль поезії. Позаторік він був присвячений такій віршовій формі, як рондель. Минулого року теж прозвучало чимало ронделів. В альманасі їм приділено окрему увагу, розміщено твори аж 13 авторів. Як думаєте, чи приживеться традиція ронделю на Бориспільщині?**

— Після першого фестивалю всі почали писати ронделі, навіть цілі збірки, як-от Марія Фоміна («Згорають дні без полум'я і диму») та Ніна Ігнатенко («Сто ронделів»). Зараз готуємо книгу ронделів Любові Костянець. Тож те, що рондель у нашому місті більше не є лише прерогативою Миколи Маркіяновича, уже факт. А там час покаже, ми маємо шанси стати значущою величиною на поетичній карті України.

— **Унікальна складова альманаху також методичне мистецтво. Приємно бачити краєзнавчо-педагогічні розробки таких талановитих учителів міста, як Ганна Уманець, Людмила Адамець, Лідія Новосад. Чи застосовують навчальні заклади ці напрацювання?**

— Талановиті вчителі виховують талановиту молодь. Ми даємо унікальну можливість усім педагогам міста і району надрукувати їхні твори. Усі три томи нашого альманаху є у шкільних бібліотеках, тож кожен учитель матиме змогу скористатися ними.

— **Дякую Вам, Володимире Миколайовичу, за цікаву розмову і роботу, яку Ви робите для нашого краю. Що б Ви хотіли побажати читачам альманаху?**

— Любити свій край, цікавитися його минулим, творити його теперішнє і робити все можливе для його процвітання у майбутньому. І тоді заживемо так, що кожного місяця видаватимемо новий том.

Розмовляла
Світлана ДІДУХ-РОМАНЕНКО,
член Національної спілки
письменників України

інформуємо

ОГОЛОШЕННЯ про проведення конкурсного добору керівника Національної заслуженої академічної капели України «Думка» 28.12.2016

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора – художнього керівника Національної заслуженої академічної капели України «Думка» (далі – Капела) (б-р. Т. Шевченка, 50–52, м. Київ, 01032).

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 28.12.2016 року до 26.01.2017 року включно.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – Орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з 28.12.2016 року.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Капели на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членом сім'ї керівників Органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

- заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних – відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;
- автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;
- копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;
- два рекомендаційні листи довільної форми;
- мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи з позначкою «Документи на конкурс «Капела» надсилаються на пошту та електронну адресу: **вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601**, відповідальна особа – Пиндиківська Юлія Ігорівна; контактний телефон: **(044) 226–25–31**; електронна адреса: **pyndykivska.u@gmail.com**.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити її професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

Публічні презентації проектів програм розвитку Капели на один і п'ять років кандидати презентують під час другого засідання конкурсної комісії.

Проект програми розвитку закладу культури на один рік має містити*:

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності закладу культури з визначенням нагальних проблем, на розв'язання яких направлена програма; ▶

ОГОЛОШЕННЯ про проведення конкурсного добору керівника Національного академічного оркестру народних інструментів України 28.12.2016

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора – художнього керівника Національного академічного оркестру народних інструментів України (далі – Оркестр) (б-р. Т. Шевченка, 50–52, м. Київ, 01032).

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 28.12.2016 року до 26.01.2017 року включно.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – Орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з 28.12.2016 року.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Оркестру на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членом сім'ї керівників Органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

- заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних – відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

▶ – мета та першочергові завдання програми;

- детальний план розвитку закладу культури на один рік, у тому числі пропозиції щодо виконання закладом культури результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення порівняно з попереднім роком;
- фінансове забезпечення програми;
- очікувані результати виконання програми.

Проект програми розвитку закладу культури на п'ять років має містити*:

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності закладу культури, визначення проблем, на розв'язання яких направлена програма;
- визначення мети та завдань програми;
- фінансове забезпечення програми, в тому числі пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку закладу культури та щодо очікуваної динаміки поліпшення результа-

– автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

- копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;
- два рекомендаційні листи довільної форми;
- мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи з позначкою «Документи на конкурс «Оркестр» надсилаються на пошту та електронну адресу: **вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601**, відповідальна особа – Пиндиківська Юлія Ігорівна; контактний телефон: **(044) 226–25–31**; електронна адреса: **pyndykivska.u@gmail.com**.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити її професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

Публічні презентації проектів програм розвитку Оркестру на один і п'ять років кандидати презентують під час другого засідання конкурсної комісії.

Проект програми розвитку закладу культури на один рік має містити*:

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності закладу культури з визначенням нагальних проблем, на розв'язання яких направлена програма;
- мета та першочергові завдання програми;
- детальний план розвитку закладу культури на один рік, у тому числі пропозиції щодо виконання закладом культури результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення порівняно з попереднім роком;
- фінансове забезпечення програми;
- очікувані результати виконання програми.

Проект програми розвитку закладу культури на п'ять років має містити*:

- загальні положення;
- аналіз поточного стану діяльності за-

кладу культури, визначення проблем, на розв'язання яких направлена програма;

- визначення мети та завдань програми;
- фінансове забезпечення програми, в тому числі пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку закладу культури та щодо очікуваної динаміки поліпшення результативних показників фінансово-господарської діяльності закладу культури тощо;
- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, з аналізом можливих ризиків, з визначенням обсягів та джерел фінансування;
- строки та етапи виконання програми;
- перспективи розвитку закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;
- очікувані результати виконання програми.

Також проект програми розвитку закладу культури на п'ять років може містити:

- план реформування закладу культури;
- шляхи інтеграції закладу культури у світовий культурний простір;
- додатки.

* На розсуд кандидата розділи програм розвитку закладу культури можуть змінюватися або доповнюватися.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 28.12.2016 року та закінчується не пізніше 28.02.2017 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

Кваліфікаційні вимоги:

- вища освіта;
 - стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
 - володіння державною мовою;
 - досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності не менше трьох років;
 - здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.
- З інформацією, що стосується умов праці, відомостей про матеріально-технічну базу та фінансову звітність за попередній бюджетний період Оркестру, можливо ознайомитися на офіційному сайті Міністерства культури (рубрика «Вакансії»).

тивних показників фінансово-господарської діяльності закладу культури тощо;

- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, з аналізом можливих ризиків, з визначенням обсягів та джерел фінансування;
- строки та етапи виконання програми;
- перспективи розвитку закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;
- очікувані результати виконання програми.

Також проект програми розвитку закладу культури на п'ять років може містити:

- план реформування закладу культури;
- шляхи інтеграції закладу культури у світовий культурний простір;
- додатки.

* На розсуд кандидата розділи програм розвитку закладу культури можуть змінюватися або доповнюватися.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 28.12.2016

року та закінчується не пізніше 28.02.2017 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

Кваліфікаційні вимоги:

- вища освіта;
- стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
- володіння державною мовою;
- досвід роботи на керівних посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності не менше трьох років;
- здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомостей про матеріально-технічну базу та фінансову звітність за попередній бюджетний період Капели, можливо ознайомитися на офіційному сайті Міністерства культури (рубрика «Вакансії»).

редактор
Світлана СОКОЛОВА

ПІСЛЯМОВА

■ НЕВИДАНИ СМАЧНІ ДИВА

В Одесі – на четвертій виставці пряникових виробів «Будиночок казкового героя» – вперше в Україні зробили шоколадний зоотроп і безглютеновий пряниковий будиночок.

Подія цього разу проходила на Одеській кіностудії у перші дні нового року. Глядачі побачили п'ятдесят дев'ять споруд із пряників, карамелі, мастики, зефіру та глазури.

«Темою цього року стала казка, – розповіла організаторка Наталя Василенко. – І всі вироби вийшли чарівними. Це і будиночок Аліси з Країни чудес, і цукеркова фабрика, корабель, вулиця замків, карети, палаци, театри Одеси.

У нашій виставці взяли участь як одесити, так і мешканці інших міст. Зі Скадовська нам надіслали карету. Із Чернівців, де за нашим прикладом проходить благодійна виставка, – будиночок. І наша мета – щоби пряникові ярмарки охопили всю Україну».

Кожен автор постарався зробити свій виріб унікальним. Один із ресторанів виготовив цілий квартал одеських будівель, що прикрашають місто. Тетяна Макарова і громадська організація «Безглютенове життя» представили безглютеновий пряниковий будиночок, розроблений за авторськими технологіями. Музей шоколаду розробив шоколадний зоотроп у 3D.

Усі вироби, представлені на виставці, можна було придбати. А виручені кошти пішли на допомогу дворічній Ангеліні Ткаченко, якій потрібна операція.

 Інна ІЩУК,
 Департамент культури і туризму Одеської міськради

Обереги для захисників

Світлана ЧОРНА

Учасники акції «Дідух для воїна АТО», що відбулася в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара», відправили на передову різдвяні деревця, зв'язані з жита, пшениці, вівса й оздоблені сухоцвітами та жовто-блакитними стрічками.

Такий солом'яний оберег господар заносить до хати на Святвечір, напередодні Різдва Христового. На нашій землі дідух, дідочок, колідник – із незапам'ятних часів був символом миру, злагоди, добра і добробуту, багатого врожаю, – каже, складаючи колоски у сніп-рай, молодша наукова співробітниця Українського центру культурних досліджень Міністерства культури Інна Александрова. – У дохристиянських віруваннях – втіленням бога Коляди, що несе оновлення й світло. У самому слові «дідух» заковане його значення – це дідів дух, усіх пращурів, зачинателя роду, який не згине і не перерветься, поки нашу

землю захищатимуть від ворога такі воїни, які сьогодні на Сході, – мужні, безстрашні, готові битися до перемоги. Вони – справжні герої, як і наші предки козаки».

Акцію «Дідух для воїна АТО» члени просвітницької громадської організації «Соловецьке братство» в Музеї Івана Гончара проводять вже втретє. Нині до неї долучилися: народознавець Микола Опун, виконавчий директор Благодійного фонду імені Миколи Вінграновського Зоя Голота, художниця Марина Соченко, композитор Олександр Юров, журналіст Станіслав Черній,

бібліотекарка Алла Новицька, співак Роман Свідерський, активісти Майдану Юрій Деркач, Любов Матюша, Тамара Вірченко та інші.

«Символічно, що збіжжя, з якого в'язали дідухи, вирощене на західних теренах, на Прикарпатті, – долучається до розмови голова ГО «Соловецьке братство», журналіст Георгій Лук'ячук. – Виготовляли обереги в серці України, у столиці, а передали їх – як естафету добра – на Схід. До того ж на акцію зібралися люди родом із різних куточків нашої країни – Рівненщини, Полтавщини, Харківщини, Донеччи-

ни й Криму, зокрема й вимушені переселенці».

Складаючи й прикрашаючи різдвяні снопи під колядки і спів народних пісень, волонтери записали відеозвернення до воїнів. Усім захисникам побажали повернутися до рідного дому живими й неушкодженими та обов'язково – з перемогою.

Разом із дідухами активісти відправили на передову нацгвардійцям смаколики до святкового різдвяного столу.

Фото Георгія ЛУК'ЯНЧУКА

Газета «Культура і життя»

№ 1-2 (4728-4729), 13 січня 2017 р.

 Виходить із 7 жовтня 1923 року
 Свідоцтво про реєстрацію
 КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-62
 cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Юрій ЗУБКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

 Поліграфічний комбінат
 ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
 м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
 Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
 Тел.: +38 (044) 498-23-64;
 +38 (097) 111-17-56

 Редакція не публікує колективні листи та звернення
 Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2017 р.:
 1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 117,92 грн;
 рік – 234,64 грн.
 У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс
60969
ISSN 2519-4429

 Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>

Наклад 5 000

Ціна договірною

